

**A
VIDEOTON GYÁR
TÖRTÉNETE
1938—1970**

VIDEOTON irodaház

***Készült hazánk felszabadulásának
25. évfordulójára,
megjelent
a X. Pártkongresszus tiszteletére***

Felelős kiadó: Lévay András, VIDEOTON Pártbizottság. (Nem publikált kiadvány)
70.2492 Athenaeum Nyomda, Budapest – Ofszet nyomás
Felelős vezető: Soproni Béla igazgató

Kedves Olvasó!

A VIDEOTON Vállalat Pártbizottsága és Szakszervezeti Bizottsága hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára pályázatot hirdetett meg a gyár történetének megírására.

Az első helyezést elért pályaművön a Szerkesztő Bizottság – a Pártbizottság által adott szempontok figyelembevételével – némi módosításokat eszközölt és ezt a változatot a vállalat Pártbizottsága a X. Pártkongresszus tiszteletére jelentette meg könyv alakjában.

A gyár története című kiadás az 1930-as évek második felétől egészen napjainkig tartalmazza főbb szempontok szerint a gyár krónikáját.

Szemléltetően mutatja be a Kedves Olvasónak azt a rendíthetetlen, kemény, céltudatos gigászi munkát, melyet a háborús évek után a vállalat politikai és gazdasági vezetése a vállalat egész kollektívájával közösen végrehajtott.

A könyv tartalmazza a vállalat életében jelentkező minden fontosabb momentumot s érzékelteti az emberi összefogásban rejlő alkotóerő nagyságát, melyet nagyon jól példáz az eltelt időben megtett hatalmas technikai változás, melyen a vállalat keresztül ment. Az alkotóerő, az összefogás, a közös célért való szürke hétköznapi munkája eredményezte mindazt, hogy a vállalat rövid három évtized alatt, hazánk egyik legnagyobb híradásipari bázisává nőtte ki magát termékeivel nemcsak az országon belül, de külföldön is elismerést és rangot vívott ki magának.

Vállalatunk története is szemléltetően bizonyítja, hogy hazánk a többi szocialista állammal együtt nemcsak hirdeti, hanem tetteivel is bizonyítja, hogy minden tőle telhető eszközzel harcol a békéért, hisz a volt hadiipari RT-ből ma híradásipari közszükségleti cikket előállító gyár alakult ki.

Vállalatunk története e könyv zárszavával nem fejeződik be, csak egy megtett útról ad számot, vállalatunk kollektívája tovább dolgozik, eredményeit tovább kívánja fokozni, munkáját javítani, hogyha 25 év múlva megjelenik e történet második része, az abban foglaltak e munkáskollektíva még szebb életéről, még jobb eredményeiről tudjanak beszámolni a Kedves Olvasónak.

E rövid bevezető után kívánja a Szerkesztő Bizottság, hogy termékeink megismerése és megszeretése után e történet is – mely egy munkás kollektíva életét tárja Ön elé – nyerje meg tetszését és ezen keresztül kerüljön közelebb, ismerje meg annak a gyárnak a kollektíváját, mely tudásán, munkáján keresztül részese kíván lenni hazánk s az Ön életének is a szebbétételében.

1936 1938

Előzmények

Miért épült?

Kik építették?

Miért Székesfehérváron?

Különleges előírások

Kapacitás növelés

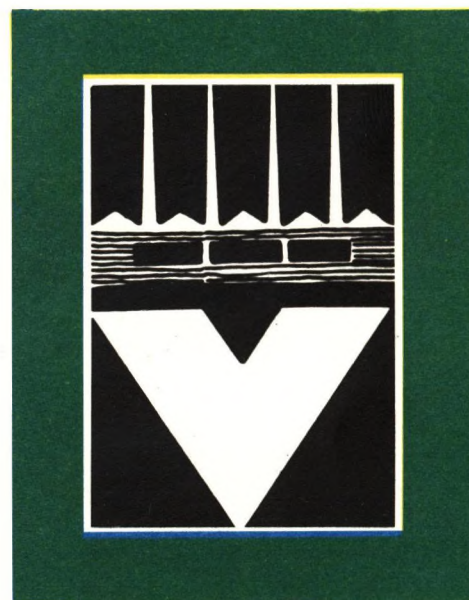
Előzmények

A 30-as évek második felében Németország megkezdte a második világháborúra való felkészülést. Megindult a hadianyagok gyártása.

Magyarország, mint Németország szövetségese szintén részt vett a háborús előkészületekben.

A magyar ipar teljesen átállt Németország kiszolgálására.

A háborús kapacitás növelése érdekében hazánkban új gyárak épültek.

Miért épült?

*Ennek a felkészülésnek a jegyében a **Vadásztöltény Gyutacs- és Fémárúgyár Részvénytársaság** új gyárat alapított Székesfehérváron.*

A Részvénytársaságnak ekkor már három gyára működött Magyarországon és pedig Magyaróváron, Nagytétényben és Budapesten. Ezekben a gyárakban nagyrészt hadianyagok gyártása folyt és a székesfehérvári gyártelepnek is ez volt a tervezett gyártási profilja.

A Részvénytársaság a pesti Kereskedelmi Bank tőkeérdekeltségéhez tartozott.

Főrészvényesei:

báró Weiss Manfréd

csepeli gyáros

és

Brázay Kálmán

gyáros, kereskedelmi kormányfőtanácsos voltak.

A részvények megoszlása 51–49%-os volt báró Weiss Manfréd javára.

A Részvénytársaság központja Budapesten működött. A központ műszaki és igazgatási vezetői innen ellenőrizték az egyes gyártelepeket.

A gyárat eredetileg Veszprém környékén akarták felépíteni.

Ennek a választásnak az volt a célja, hogy kihasználják a Bakony hegység adta rejtési és leplezési lehetőségeket a légi megfigyelés és támadás ellen. A veszprémi hatóságok nehézkes és hosszadalmas ügyintézése miatt azonban nem kerülhetett sor a terv gyors megvalósítására.

Ezzel szemben a székesfehérvári törvényhatóság örömmel fogadta a gyártelepítés gondolatát és mindenben segítséget nyújtott a Részvénytársaságnak.

A gyár céljára egy 23 kat. hold nagyságú területet jelöltek ki a város északi részén. Ez a magaslat városegészségügyi szempontból alkalmas volt gyártelepítésre, mert a móri horpadásban uralkodó szélirány elterelte a füstöt és a mérgező gázokat a város felől.

Légoltalmi szempontból is kedvezőnek ígérkezett a kijelölt terület, mert a légítámadások idejére óvóhely céljára a közeli szőlőhegy pincéi alkalmasnak látszottak.

**Kik
építették?**

**Miért
Székesfehérváron?**

A gyárépítés különleges előírásai

A gyár telepítése tehát a légi megfigyelés és támadás elleni előírások figyelembevételével történt.

Ennek megfelelően kis üzemegységek épültek egymástól távol, hogy légítámadás esetén a keletkező kár minél kisebb és helyileg korlátozott legyen.

A volt homokbánya területén épült a gyártelep szíve, a gépcsarnok, a kazánház és a transzformátor állomás.

Hogy a kazánház kéménye ne legyen feltűnő a szokottnál alacsonyabbra építették, a megfelelő huzat biztosítására pedig huzatfokozó ventillátort építettek bele.

A kémény további leplezése céljából a tágulási tartályra gyorsan növő vadszőlőrepkény ültetését írták elő. Ez azonban nem valósult meg.

Hogy a felszálló füst se árulja el a gyártelepet, azért a svájci gyártmányú „Orsat”-féle monoduplex füstgázelemző műszereket szereltek a kazánokhoz.

Ezek előre jelezték a füst keletkezését és így a fűtők idejében közbeavatkozhattak.

A fűtők bérezése a műszer által regisztrált szalag alapján történt.

Az előírások szerint a légi megfigyelés ellen az egész ún. alsó üzemet terepszínű – kamuflázs – hálóval kellett volna lefedni. Ez sem valósult meg.

A későbbiek folyamán az utakat, épületeket és háztetőket terepszínűre festették.

Az éjszakai fények kiszűrődése ellen az üzemek ablakai feketére voltak mázolva.

Világítani csak a közvetlen munkadarabra lehetett.

Éjszaka az üzemekben csakis irányfény használatát engedélyezték.

Saját repülőink éjjel nappal rendszeresen felvételeket készítettek a gyárról és így ellenőrizték a légi úton való felderítés lehetőségének mértékét.

Alig indult meg az építkezés, a háború gyors terjedése következtében máris szükségessé vált a háborús kapacitás további növelése. A Részvénytársaságnak a három meglevő gyártelepe műszaki okok miatt nem volt alkalmas a bővítésre.

Egyetlen megoldásnak kínálkozott tehát a székesfehérvári gyártelep fejlesztése.

Erre a célra a város törvényhatósági bizottsága fontos honvédelmi érdekre való hivatkozással 1939. aug. 21-én további 60 kat. holdnyi területet adományozott.

Ezzel a gyártelep 83 kat. hold nagyságú lett.

A 60 holdas területért a Részvénytársaság 100 ezer pengő vételárat fizetett, a város viszont kötelezettséget vállalt arra, hogy 1 km hosszúságban makadám-utat, vízvezetékét, szennyvízcsatornát és villanyvezeték hálózatot épít a gyár részére.

A Részvénytársaság a közművek mielőbbi megépítésének elősegítésére még további 25 ezer pengőt fizetett a városnak hozzájárulás címén.

Ezzel szemben a város a községi pótdadó 70%-ának megfizetése alól 15 évi időtartamra mentesítést adott.

Kapacitás-növelés

1938 1943

A termelés megindítása

Az első üzemek

Az első gépek

Egy tél megpróbáltatásai

Új épületek

Új gépek

Katonai parancsnok

KÁB. – HEK.

Nemzetiségi munkaerők

Munkaszolgálatosok

Egy tál étel

A termelés megindítása

Az 1938-ban megindult próbaüzemelés után, a kismértékű folyamatos termelés 1939-ben kezdődött el.

Ezt megelőzőleg begyakorlásképpen a csepeli Hadianyag gyárban már működött a székesfehérvári gyárnak egy kis csoportja, ahol a 33 M. p. gy. gyutacsbiztosító tömbjét gyártották.

Amikor Székesfehérváron már biztosítva volt a termelés lehetősége, ez a csoport itt folytatta tovább a munkáját.

Az első üzemek

Kezdetben a gépcsarnok – a mai Ságvári üzem – még csak fele részben épült fel. Ebben a csarnokban működött a forgácsoló- és présüzem, a szerszám- és asztalos műhely, a raktár, a szerszámkiadó, valamint az adminisztráció.

Az edző- és kovács-műhely a gépcsarnok végében kapott helyet.

A fából készült garage a mai kertészet területén állott.

A főbejárat a mostani III. sz. porta helyén volt, mert a jelenlegi főbejáratot az építkezéshez használták.

Az első gépek

Az első gépek nagyrésztben használt, régi, elavult típusok voltak és transzmissziós szíjmeghajtással működtek. Korszerű munkagép alig akadt az üzemben (Pl. a Deckel marógép).

A szokásos üzemi mérőeszközökön kívül mindössze egy Zeiss gyártmányú műhelymikroszkóp állt rendelkezésre.

Az anyag és a szén szállítása – a vasút és a gyár között – lovakocsikkal történt. Erre a célra a gyár saját lovakat tartott. Az istálló a mai III. sz. porta melletti épületben volt.

Egy tél megpróbáltatásai

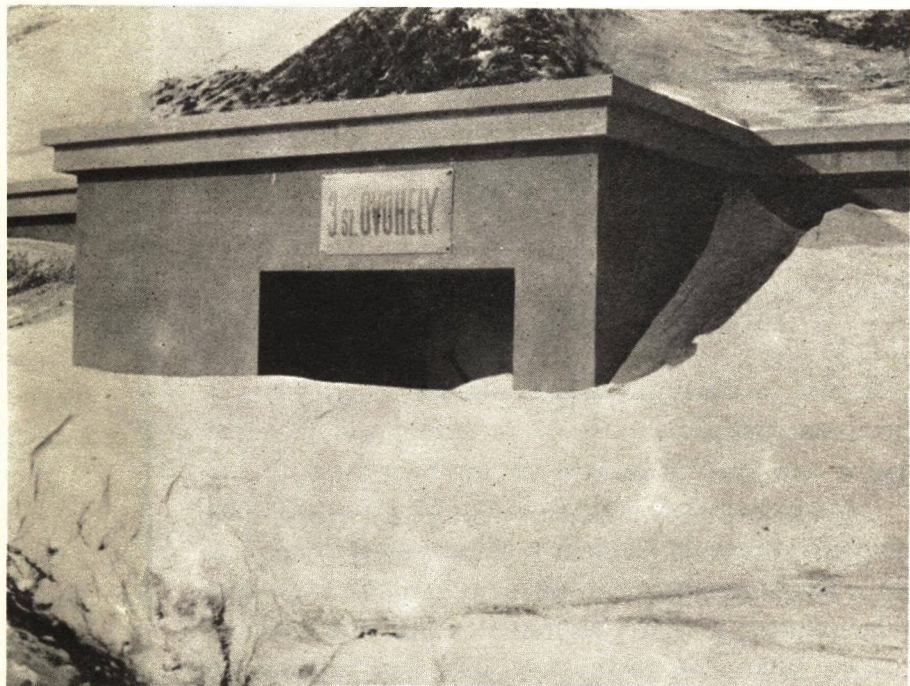
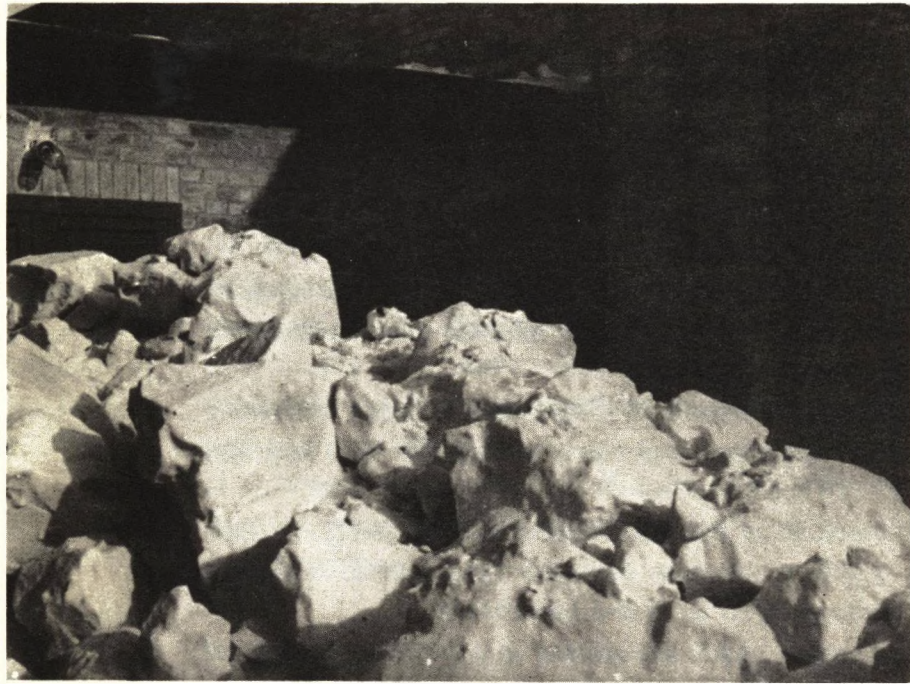
1942 tele igen nagy megpróbáltatásnak tette ki a gyár műszaki berendezéseit és a dolgozókat egyaránt.

A nagy hófúvások teljesen betemették az alsó üzemet. A hó alól úgyszólván ki kellett ásni az ott dolgozókat.

Az üzemek között csak kötélkordon segítségével lehetett közlekedni.

A női dolgozók csoportosan és csak férfi kísérettel távozhattak a gyárból.

Az időjárás viszontagságai miatt egy ideig szünetelt a termelés is.

Új épületek

A háborús kapacitás növelésének érdekében éjjel-nappal gyors ütemben folyt az építkezés a gyár egész 83 kat. hold nagyságú területén.

Felépült a kazánház a hozzá csatlakozó cca. 4 km hosszúságú járható, ill. bújható csatornákkal.

A saját vízellátás biztosítására vízkivételi telepek épültek a gyár területén belül és azon kívül is.

Teljes egészében felépült a nagy gépcsarnok, a húzó és vadásztöltény üzem, a csappantyú és gyutacs üzemek és ez utóbbiakat kiszolgáló vegyi üzemsor.

Ebben az időszakban összesen 116 épületet tartottak nyilván a gyár területén, de épületnek számított a néhány m² nagyságú kézraktár is.

Az elektromos áramszükséglet biztosítására két 5 kV-os távvezeték hálózat épült. Egyik a városon keresztül futó földkábel volt, a másik pedig a városon kívüli ún. külső körvezeték.

Tervbe volt véve még a vasút bevezetése is a bicskei elágazástól 6 millió pengő költségelőirányzattal.

Ugyancsak szerepelt a tervek között a kazán-üzem részére a lispei olaj távvezeték megépítése is.

Ezek az elképzelések azonban a háborús körülmények miatt már nem valósulhattak meg.

A honvédség anyagi csoportfőnökségének igénye alapján megállapították a szükséges géppark nagyságát is. Ennek megfelelően a 3600 m² alapterületű gépcsarnok teljes felépítése után a régi gépek nagyrészt kicserélték és megtörtént a felkészülés az új gépek fogadására (alapozás, kábelfektetés, sűrített levegővezetékek építése stb.).

Svájcból 51 db forgácsoló automatagép érkezett.

Ezzel egyidejűleg hazai és külföldi utánmegmunkáló gépeket is kapott az üzem az automaták kiszolgálására.

Új gépek

Ezeket kiegészítették a szükség szerinti ún. egycélú megmunkáló gépek (lásd a függelék).

Ekkor még a szerszám és idomszer gyártás a gépcsarnokban történt.

Ezt az üzemrészt is külföldi és belföldi gyártmányú új, precíziós szerszámgépekkel szerelték fel.

Az ezred-milliméternyi pontosságot megkövetelő gyártmányok szükségessé tették a precíziós mérések bevezetését is (pl. a tip. Junghans furathelyzet tűrés 0,007 mm volt.).

Erre a célra egy „Abbé”-féle abszolút hosszúságmérő műszer és több Zeiss gyártmányú – speciális mérőfejekkel ellátott – műhelymikroszkópot állítottak be.

A külföldről megrendelt mérőszoba klíma-berendezést a magyar határon bombatámadás érte és így ennek a beépítésére már nem kerülhetett sor.

Annak idején minden hadianyaggyárban katonai parancsnok is teljesített szolgálatot. (Hüz. pk. Hadiüzemi parancsnok.)

Ennek a szolgálatnak az ellátására 1942-ben a helybeli hadtestparancsnokságtól egy alezredest vezényeltek ki.

A katonai parancsnok a felsőbb parancsnokságtól kapott bizalmas utasításoknak megfelelően tevékenykedett a gyárban.

Hatáskörébe tartozott többek között a soronkívüli sürgős anyagbeszerzések igazolása, a termelés és a selejt nyilvántartása, valamint a munkahelyi késések és távolmaradások ellenőrzése és a szabotázs cselekmények kivizsgálása.

Ő döntött a katonai felmentések és a harctérre történő behívások felől.

Az új munkaerőfelvétel is rajta keresztül történt. Fenyítő hatalommal rendelkezett és ítéleteket hozott.

Katonai parancsnok

Az általa kiszabott büntetést a gyári fogdában töltötték le az elítéltek.

A felszabadulás után a parancsnokot ténykedése miatt 5 évi börtönbüntetésre ítélték.

A nemzetközi előírásoknak megfelelően lőszert és robbanóanyagot mindenütt „ab. gyár” kell átvenni.

*Ebből a célból a katonai hatóságok a gyár területén **Katonai Átvételi Bizottságot (KÁB)**, a minőségi ellenőrzés céljából pedig **Honvéd Ellenőrző Kirendeltséget (HEK)** létesítettek. Ezek a szervek a gyártól függetlenül saját előírásaik szerint ellenőrizték és minősítették a gyártmányokat.*

Az átvételi próbákat részben a gyár saját lőterén tartották, a gyalogsági hadianyagokat azonban Örkényben, a tüzérségiekét pedig a hajmáskéri lőterén.

KÁB, HEK

Nemzetiségi munkaerők, munkaszolgálókat

A követelmények folyton növekedtek, ennek megfelelően a termelést is állandóan fokozni kellett.

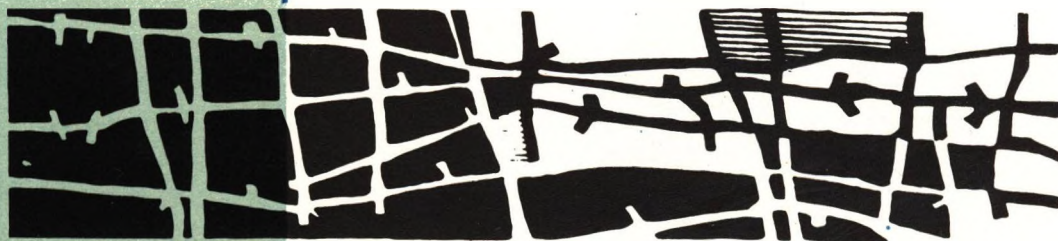
Éjjel-nappal folyt a munka.

A behívások miatt viszont a létszám állandóan csökkent. A szükséges munkaerő biztosítása érdekében kormányrendeletre nemzetiségi munkaerőket és munkaszolgálókat alkalmaztak.

Ezek katonai behívóparanccsal érkeztek a gyárba és katonai őrizet mellett a közelben épített szükségbarakkokban laktak.

Cseh, román, jugoszláv és egyéb délszláv nemzetiségűeket kellett betanítani az egyes műveletek elvégzésére, ami igen körülményesen és nehezen ment. Eredményt nem is lehetett velük elérni és ezért egy idő múlva az egész barakktábort fel kellett oszlatni.

A munkaszolgálókkal ugyanez volt a helyzet. Ezeket azonban leginkább csak a külső munkák elvégzésére vették igénybe.

Egytálétel

A háborús évek előrehaladásával a viszonyok egyre nehezebbé váltak, az elégedetlenség nőttön-nőtt.

A dolgozók nem egy ízben kijelentették, hogy nem tudnak dolgozni mert éhesek és ha valamit vásárolni akarnak, azért is órák hosszát kell sorbaállniok.

Kijelentették azt is, hogy nem jönnek be a gyárba még akkor sem, ha a katonai parancsnok becsukatja vagy pedig a harctérre küldi őket.

Az általános elégedetlenség ellensúlyozására a gyár vezetősége elhatározta, hogy bevezeti az ingyenes „egytálétel” rendszert. Ebből a célból a mai tranzitraktár környékén üzemi konyha létesült.

Az egytálétel népszerűsítése érdekében az igazgatóságnak egy tábornoki rangban levő vezetője, naponta elsőnek fogyasztott az üzemi ebédből.

III. fejezet

1944 1945

Német megszállás

DAK

Légiriadók

Decentralizálás

Kitelepítés

Az ostrom időszaka

Német megszállás

1944. MÁRCIUS 19.

Az előző napon még semmi sem utalt az elkövetkező eseményekre. Március 19-én reggel 7 órakor a nappali műszak megkezdése előtt a gyárba vezető úton néhány oldalkocsis motorkerékpáron száguldó német katonát lehetett látni.

A gyár bejárata előtt is álldogált néhány katona. A porta előtt viszont már szabályos katonai őrség teljesített szolgálatot.

Az igazgatósági épület bejáratánál egy magasrangú német tisztnek a gyár cégvezetője látható idegességgel magyarázta:

Wir müssen Siegen!

Wir müssen Siegen! (győznünk kell)

Meggyőződésből mondotta-e, vagy pedig ijedtében, ez ma már nem állapítható meg, mert az illető a gyár kitelepítése után Dél-Amerikába vándorolt.

Ezzel az aktussal minden további atrocitás nélkül ment végbe a gyárnak a németek által való megszállása.

DAK

Ettől a pillanattól kezdve a gyár német vezetés alá került.

Német megrendelésre, német ellenőrzés mellett, német rajzok és előírások szerint kellett termelni. Ezután HGN, azaz Heeres Gerät Normalien szerint folyt a gyártás.

*Megalakult a **Deutsche Abnahme Kommando**, a **DAK**.*

Ennek vezetője egy német őrnagy volt, akinek több német technikus állt rendelkezésére.

Mindenek előtt beszervezték a magukat németeknek valló dolgozókat.

Ez akkor derült ki, amikor egy technológiai vonatkozású belső üzemi utasítás olyan formában jutott el a német őrnagyhoz, hogy az szabotázszt látott és az utasítást kiadó személyt agyon akarta lövetni.

Ez a technológiai jellegű üzemi utasítás a Steinel, Zerboni és Uszéf gyártmányú fúrók használatának a korlátozása és szabályozása volt.

Német intézkedésre a gyárnak és gyártmányainak a jelölése ebben az időben „KWD” fedőjellel történt.

A késztermékek átvételi próbáit Németországban végezték. Minden hét csütörtökjén futár-repülőgép vitte a bevizsgálandó anyagot kipróbálásra. A „KZ 40” típusú tengerészeti gyújtók megvizsgálása a kielii haditengerészeti támaszponton történt.

Ennek a típusnak az első próbája csőrobbanást okozott (az ágyúcső felrobbant). Emiatt a műszaki vezetőség a szabotázs gyanújába került.

Az igen bonyolult műszaki probléma megoldására és a hiba megállapítására a német parancsnokság egy heti időt adott. A vizsgálatok során kiderült, hogy az eredeti német rajzon volt egy nem szabatos előírás, ez okozta a félreértést és ennek következtében a csőrobbanást (Aufrauchen = érdesíteni). Ezzel a megállapítással a műszaki vezetésnek sikerült magáról a szabotázs gyanúját elhárítania.

A gyártás műszaki feltételei egyre nehezebbé váltak. A feldolgozandó anyagok minősége erősen romlott, a megmunkáló és forgácsoló anyagok és eszközök pedig már nem voltak alkalmasak a feladatok végrehajtására, pl. a gyorsacélok helyett szénacélokat kellett felhasználni. A nagy szilárdságú lövedék-acélok megmunkálása szénacélokkal, szinte megoldhatatlan műszaki nehézséget jelentett.

Termelni viszont kellett, mert most már a magyar és a német katonai hatóságok közösen szorgalmazták a gyártást, nehogy termelés kiesés történjen.

Légiriadók

A légitámadások esetére a gyár területén már eleve több óvóhely épült (alsó üzem, vegyi labor, igazgatósági épület, a lőtér környékén, az öltözők alatt stb.).

A tűzoltóépület tetején megfigyelő bunker volt, ami még ma is megvan.

Az igazgatósági épületben levő riasztóközpont összeköttetésben állott az országos riasztóhálózattal. A gyár mindig előbb kapta a sziréna jelzést, mint a lakosság. Erre azért volt szükség, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a dolgozók elvonulására. Ugyanis riasztás esetén a gyárban csak kis létszámú szakszemélyzet maradt.

A dolgozók részére a gyár közelében levő szőlőhegyi pincéket alakították át óvóhely céljára. Ezek a pincék a Fiskális út mentén voltak.

Riasztáskor a Fiskális út elején levő kőkeresztnél volt a gyülekezés. Innen indult minden csoport a számára kijelölt óvóhelyre.

Voltak időszakok, amikor a riasztások és a lefúvások egymást követték s így az egész nap és az egész éjszaka kivonulással, illetve visszavonulással telt el.

1944. szept. 19-én az éjszakai órákban érte az első bombatámadás Székesfehérvárt.

A célpont a vasút és környéke volt.

A bombázás helyét itt határozta meg az a négy vezér-repülőgép, mely az ejtőernyővel szerelt világítórakétákkal kijelölte a bombázandó területet.

Az első bombatámadás tehát nem a gyárat érte.

Ennek ellenére a várost ért légitámadás után a gyárban teljesen felbomlott a fegyelem és a rend.

Mindenki a gyárat és vezetőit kárhoztatta azért, hogy Székesfehérvárt légitámadás érte. Ugyanis eddig számos esetben repültek el a város és a gyár felett a bombázó Liberátor kötelékek, de támadás nem történt.

Ezzel kapcsolatosan elterjedt egy legenda, mely szerint Székesfehérvár védőszentje óvja a várost a támadásoktól. A bombázás után ez a legenda szertefoszlott s megindult a gyár dolgozóinak és a város lakosságának a menekülése a környező falvakba. A dolgozók nagy része nem jött munkába. Az igazolatlanul távolmaradók száma rohamosan megnőtt.

A katonai parancsnok hatalma egyszerűen megszűnt es ezzel kezdetét vette a bomlási folyamat.

A várost ért légitámadás után nyilvánvaló lett, hogy most már sor kerülhet a gyár bombázására is. Ezért a katonai parancsnokság utasítást adott a gyár decentralizálására.

Ennek az akciónak a keretében a városban és környékén igénybe vették azokat a helyiségeket, melyek alkalmasak voltak egy-egy üzemszámra befogadására.

Így a piactér környékére – a Zalka-féle műhelybe – került az idomszer-gyártó üzem egy része. A mai Úttörőtábor helyén levő Rózsáskert vendéglőbe a kis automaták, az Axentovics Szemetiz-féle szerb bőrkikészítő üzembe pedig a nagyobb áteresztésű automaták kitelepítése volt tervbe véve.

A háborús események gyors előrehaladása következtében azonban ezt a decentralizálási akciót már csak részben hajtották végre.

Decentralizálás

Kitelepítés

A felszabadító Szovjet Hadsereg gyors ütemben haladt előre. Sem a Tiszánál, sem pedig a Dunánál nem tudták megállítani a győzedelmesen előretörő csapatokat.

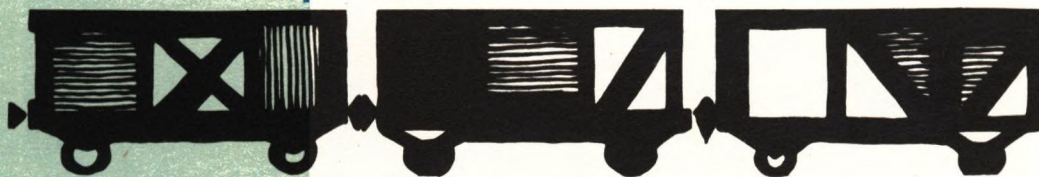
Magyarországon az utolsó védelmi szakasz a Balaton–Székesfehérvár irányában levő ún. „Margit vonal” volt. Ez lett volna hivatva Székesfehérvár védelmére, azonban ez az elképzelés is összeomlott az előretörés gyors lendületén.

Amikor a szovjet csapatok már erősen megközelítették Székesfehérvárt, a német katonai parancsnokság kiadta az utasítást a gyár teljes leszerelésére.

1944 novemberében a német TODT-szervezet irányításával 1529 db gépet és gépi berendezést 150 vagonba rakva elszállítottak. A gyár szakembereit és munkásait családostul szintén elszállították és nyugatra telepítették. A gyárat Ausztriában az Ens folyó mellett levő egyik ipartelepen újból felállították és üzembe helyezték.

Itthon mindössze egy kis létszámú fenntartó részleg maradt az épületek és egyéb berendezések őrzetére.

A katonaköteles dolgozók behívót kaptak és ezzel az aktussal a gyár történetének első szakasza lezárult.

Az ostrom időszaka

1944 DEC. – 1945 MÁRC.

Székesfehérvár ostromának folyamán a gyár is – miként a város – több ízben cserélt gazdát. Hol a németek, hol pedig a szovjet csapatok voltak a birtokosai. Ennek következtében a támadó és a védelmi harcok során itt is súlyos károk keletkeztek.

*A gyár egyébként is igen alkalmas volt a hosszabb ideig tartó
védelmi harcokra.*

*Ugyanis a gyutacsgyártó üzemeknél a gyártási technológiának
megfelelően a robbanóanyag présgépek acélbeton fallal voltak
elválasztva a kezelőszemélyzettől.*

Ez a betonfal kiváló fedezék volt becsapódó lövedékek ellen.

Ezen kívül ezek az üzemek és a robbanóanyag-raktárak is négy-öt méter magas földpiramisok között voltak, ami ugyancsak kitűnő fedezék gyanánt szolgált. A kazánházból kiinduló járható és bújható csatornák viszont utánpótlási útvonalnak voltak felhasználhatók.

A sorozatos támadások és a kéthónapos német megszállás következtében az épületek 90%-a megsemmisült. A hosszú ostrom a gyárat úgyszólván a földre lerombolta, úgy, hogy annak állapota 1945 márciusában teljesen kilátástalan volt.

Romok és üszkös falak mindenütt.

Az el nem hurcolt gépek a romok alatt szanaszét heverték. A fel nem robbant aknák, gránátok és lövedékek miatt életveszélyes volt a gyár területén még a puszta közlekedés is.

Ez volt az általános helyzetkép 1945. március hó utolsó napjaiban.

1945 1948

*A gyár lebontásának terve
Szovjet segítség
Az MKP kiáltványa
Az Üzemi Bizottság megalakulása
Az első gyártmányok
Bérfizetés természetben
A fejlődés időszaka
Alba Chemia
A 3 éves terv*

A város felszabadult!

*Március hó 23-án, pénteken reggel a felkelő nap új korszak hajnalát
köszöntötte Székesfehérváron*

A gyár lebontásának terve

A felszabadulás utáni napokban a Részvénytársaság igazgatósága megtekintette a gyárat.

Az általános helyzetkép ekkor annyira reménytelennek látszott, hogy elhatározták annak teljes lebontását, a még megmenthető anyagok értékesítését és a gyártelep megszüntetését.

Az itthon maradt dolgozók is kezdtek visszazálogozni régi munkahelyükre. Mindig többen és többen találkoztak itt és felvetődött a nagy kérdés:

„Most már hogyan tovább?”

Tudomást szereztek a gyár lebontásának és megszüntetésének a tervéről.

Küldöttség kereste fel az igazgatóságot s egységesen és határozottan tiltakozott a terv végrehajtása ellen. A dolgozók fellépésének és tiltakozásának meg is lett az eredménye, mert az igazgatóság elállt a gyár megszüntetésének tervétől.

Igen ám, a tervtől elállt, de az élet megindításához segítséget nem adott. Mégis jött segítség, mégpedig a szovjet hatóságok részéről.

1945. ápr. 10-én a szovjet parancsnokság utasítást adott a romok eltakarítására.

Piszarenko ezredes – akkori városparancsnok – felszólította a gyár dolgozóit, hogy álljanak munkába, takarítsák el a romokat és tegyék veszélytelenné a gyár területét. Ehhez segítségül szovjet tűzszerészeket is adott, akik a magyar tűzszerészekkel együtt mentesítették a gyár területét az aknáktól, bombáktól és a lövedékektől.

Annyira el volt aknásítva a gyár egész területe, hogy szinte minden talpalattnyi földet át kellett vizsgálni. A hullák és állati tetemek, a lőszeres és romok eltakarítása után, lassan megindulhatott az élet a már halálraítélt gyárban.

Szovjet segítség

1945. június hó 3-án jelent meg a Magyar Kommunista Párt székesfehérvári szervezetének újjáépítési kiáltványa. A felhívás 9. pontja a következőképpen hangzott:

**„a Vörös Hadsereg kivívta szabadságunkat,
mi pedig vállaljuk önkéntes munkát
az újjáépítés érdekében.”**

A párt felhívása és a kormány programja adott hitet és reményt a gyár első dolgozóinak, a felszabadulás utáni új élet megindítóinak, akiknek neve méltó a megörökítésre (lásd a függelékben).

A romos épületek egy részét úgy, ahogyan azt az akkori körülmények között lehetett helyreállították és használatra alkalmassá tették.

A termelés megindításához azonban gépek is kellettek. A háború vámszedői itt is kihasználták a lehetőségeket, mert a magárahagyott, gazdátlan gyárból elvitték a németek által még meghagyott gépek egy részét. Ezek az eltulajdonított gépek a környékbeli szalmakazlakban és pajtákban voltak elrejtve. Úgy kellett azokat nyomról-nyomra haladva felkutatni, összeszedni és a gyárba viszsza szállítani.

A gépek kijavítása és a célnak megfelelő átalakítása után már megindulhatott volna a termelő munka, előbb azonban a gyári közműveket kellett még helyreállítani.

Az elektromos hálózat helyreállítási munkáihoz a helybeli villanytelep dolgozói részéről igen nagy segítséget kapott a gyár.

Most már megvolt a gyártáshoz szükséges üzemépület, gép, energia és közmű. Ezzel végre megindulhatott a termelő munka is.

1946. febr. hónapjában a Vadásztölténygyárban üzemi bizottságot választottak és ezzel az aktussal megkezdődött a politikai munka is. A bizottsági tagok kizárólag a munkások soraiból kerültek ki. Ezek az emberek minden elismerést megérdemelnek, mert első ízben gyakoroltak olyan funkciót, amelyet azelőtt még soha egyikük sem viselt.

Olyan körülmények között kellett az üzemi bizottságnak a teendőit ellátni, amely körülmények semmiféleképpen sem voltak rendezett állapotnak nevezhetők. Nevük szintén méltó a megörökítésre. (lásd a függelékben).

Az első termékek a háború utáni mindennapi élet megindításához szükséges gyártmányok voltak. Előállításukhoz az anyagot a gyárban talált hulladékokból termelték ki. Ezek a gyártmányok a helyreállítási munkákhoz, a mezőgazdaság és a mindennapi élet számára készültek. (Részletes felsorolásuk megtalálható a függelék részben.) Talán ez a korszak nevezhető a gyár „hőskorának”, ugyanis az államosítás még nem történt meg, a Részvénytársaság viszont már nem tekintette magáénak a gyárat.

Az az egynéhány dolgozó, aki mégis megindította a termelést, valóban úttörő munkát végzett.

Hogy ilyen körülmények között mégis mit gyártottak és mekkora utat tettek meg a máig, erre a legtalálhatóbb válasz lenne:

„a lópatkótól a televízióig.”

A későbbiek folyamán Piszarenko ezredes támogatásával gépkocsi javító műhelyt is berendeztek a gyárban. A szovjet katonai parancsnoksággal kötött szerződés értelmében 130 db járművet javítottak meg. A parancsnokság munkadíj fejében ilyen javított gépkocsikkal fizetett.

Az üzemi bizottság megalakulása

Az első gyártmányo

Bérfizetés természetben

Bérfizetés akkor még nem volt.

A már megalakult szakszervezet a szovjet parancsnokságtól kapott két ló és kocsis segítségével a környező falvakból szerzett élelmet és ezt adta bérfizetés gyanánt a gyár dolgozóinak.

Az élelem beszerzése ebben az időben cserekereskedelem útján történt. A gyár termékeiért olajat, burgonyát, melaszt, káposztát kapott és ezek jelentették a természetbeni bérfizetés alapját.

fejlődés időszaka

Lassan bár, de idővel mégis csak megindult a konszolidáció. Az infláció megszűnt és 1946. aug. 1-én megjelent a Forint.

Megszilárdult a rend és megnőtt a bizalom.

A gyár volt dolgozói közül mindig többen jelentkeztek munkára és így a létszám állandóan növekedett.

A Részvénytársaság igazgatósága újból megkezdte működését és konkrét megrendeléseket adott a gyárnak.

1946 augusztusában a gépcsarnokot fele részben helyreállították. Ide került a forgácsoló- és húzó üzem, a rugógyártó részleg, a regie műhely és a raktár. Ezzel az üzem-központosítással fűtés- és áram-költségmegtakarítás volt a cél.

A folyamatos termelés a megismétlődő szénhiány miatt igen gyakran akadozott. A kazánok a várpalotai ahidrált lignit elégetésére voltak berendezve és mivel Várpalota nem tudott rendszeresen szállítani, ezért kényszerűségből az igen rossz hatásfokú tőzeg tüzelésére kellett áttérni.

1947 második felében a dolgozók létszáma már elérte a 200 főt. (A további létszámalakulást lásd a függelék részben.) Megjavult a munkafegyelem és ennek megfelelően a termelés is nőtt. Elkezdődött a gyár profiljának jobban megfelelő gyártmányok termelése (lásd a függeléket).

A város politikai szerveinek a kezdeményezésére ezekből termék-bemutató kiállítást is rendezett a gyár a székesfehérvári Téligazdasági Szakiskola helyiségében. A város lakóinak ez a kiállítás mutatta be azt, hogy a VT Gyár dolgozik és hogy termékei most már a lakosság számára készülnek.

Jugoszláv rendelésre rövidesen megindulhatott az exportra való termelés is.

Ebben az időszakban igen sok nehézséget okozott az anyagbeszerzés és a rendszeres bérfizetés biztosítása.

Több ízben megtörtént, hogy a pénteki bérfizetési napon nem volt pénz és a dolgozók csak késedelmesen kaphatták meg fizetésüket. Ilyenkor munkásküldöttség jelent meg az igazgatóságon és követte a bérek azonnali folyósítását. A központi igazgatóság szorult helyzetében nem egy alkalommal Napóleon-aranyakat értékesített, hogy fizetni lehessen.

Alba Chemia

A felszabadulás után elsősorban a nagylétszámú nehézipari üzemeket államosították. Hogy a Vadásztölténygyár államosítására minél később kerülhessen sor, ezért a Részvénytársaság a székesfehérvári telepet kettéosztotta. Ilyenformán két kisebb létszámú gyár keletkezett.

Az egyik megmaradt a Vadásztölténygyárnak, a másik elnevezése pedig Alba Chemia gyár lett. Ez utóbbiban kizárólag vegyi gyártmányokat állítottak elő. A két gyártelep kerítéssel volt elválasztva egymástól.

Mivel a háború után általános volt a gyógyszerhiány, ezért az Alba Chemia gyárban főleg gyógyszereket gyártottak. Így többek között az Östront is, mely abban az időben igen drága és keresett gyógyszeralapanyag volt. Grammja 70 dollárba került és Svájc minden mennyiséget átvett. 4000 liter vemhes kanca urinájából 4 gramm Östront lehetett kitermelni igen bonyolult kémiai műveletek útján. Természetesen az Alba Chemia gyár szállította a Vadásztölténygyárnak a gyártáshoz szükséges vegyianyagokat is. Az államosítással az Alba Chemia gyár megszűnt.

1947. aug. 1-én kezdődött meg az első 3 éves terv-időszak. Ez a terv most már távlati programot adott a gyár termelésének.

Az első 3 éves terv

A terv három csoportra osztotta a gyártmányokat, ú.m.

- I. fémipari**
- II. vegyipari**
- III. faipari gyártmányokra**

A 3 éves terv első évének előirányzatát a gyár dolgozói 115%-ra teljesítették (a további adatokat lásd a függelék részben).

Fellendült a versenymozgalom is

Az elért eredmények elismeréseképpen 1948 áprilisában a Nemzeti Bizottság példaképpül állította a gyárat a többi üzem elé, mert nálunk 130–150%-os teljesítmények születtek.

1948 1953

*Az államosítás
Szovjet megrendelések
Jugoszláv export
Kormánybiztos a gyárban
Közszükségleti cikkek gyártása*

Az államosítás

1948 áprilisában a Vadásztölténygyár Részvénytársaság székesfehérvári ipartelepét államosították.

Zsófinyec Mihály akkori nehézipari miniszter, a gyár politikai szerveinek a javaslatára kinevezte a gyár első vezetőjét. Az új igazgató hivatalos beiktatását Maróczky államtitkár végezte.

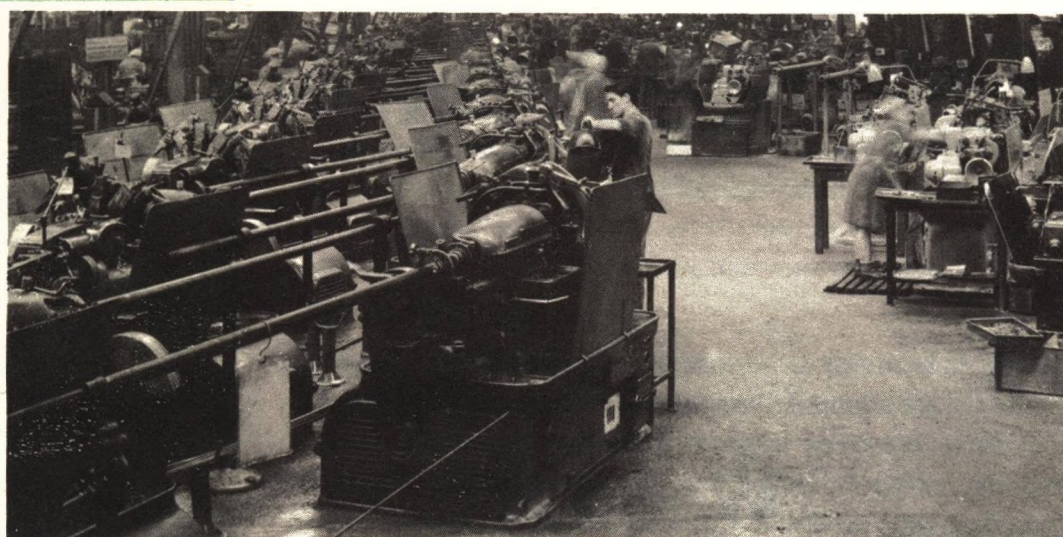

Az államosítás ténye döntő fordulatot és új korszakot jelentett a gyár életében és igen nagy mértékben meggyorsította annak fejlődését. Nagyarányú beruházásokkal új üzemegységek épültek, és a gyárfejlesztési program keretében új üzemek épülnek még ma is.

A gyár állandóan növekszik és korszerűsödik.

Az államosítás óta a mai napig 600 millió Ft értékű beruházási program valósult meg. A gyár területén ma már több mint 200 épületet tartanak nyilván.

A hiányos gépparkot korszerű gépek váltották fel.

Megnövekedtek a feladatok és ennek arányában növekedett a munkaslétszám is. Növekvő termelés, csökkenő selejt, fokozódó oktatás és szilárduló munkafegyelem, valamint a politikai élet megerősödése volt észlelhető ebben az időben az államosított gyárban.

1949 szeptemberében a gyár önálló nemzeti vállalattá alakult. A gyár irányító szerve ebben az időben a Nehézipari Központ (NIK) volt.

Az államosított gyár nagyarányú szovjet megrendeléseket kapott. Ezeknek a végrehajtásához segítségül szovjet szakemberek érkeztek. Erre nagy szükség is volt, mert a szovjet előírások és szabványok akkor még ismeretlenek voltak a gyár műszaki kollektívája előtt.

Ebben az időben kezdődött meg az új gyártási folyamat bevezetése, a – zárt ciklus – rendszerű termelés is. Ennek a lényege az volt, hogy egy új gyártmánytípust a gépcsarnok egyik elkerített részében teljesen elkészítettek úgy, hogy az anyagtárolástól kezdve, minden művelet ebben az elkerített részben történt. Az egyik ajtón bekerült a nyersanyag, a másikon pedig kiszállították a kész terméket.

Így az anyagfelhasználás, a létszám, a munkaidő, a késztermék, a hulladék és a selejt egy helyen volt nyilvántartható. Minden zárt ciklus gazdaságilag önelszámoló egység volt.

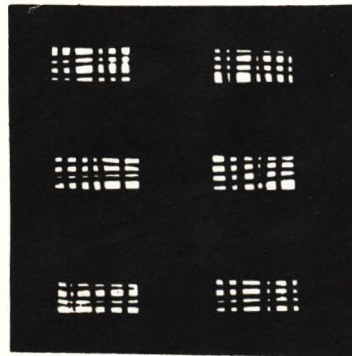
Nagymértékben fokozódott a jugoszláv megrendelésre gyártott export termelés is. Az államközi megállapodás szerint Jugoszlávia szállított a gyárnak bizonyos nyersanyagokat – leginkább színes fémeket (higany, vörösréz stb.) – és ennek ellenében készárut kapott. A késztermékek átvételét a gyárban Marinkovics jugoszláv ezredes és törzskara hajtotta végre.

A későbbiek folyamán a politikai helyzet megváltozásával ez az export szállítás megszűnt.

Szovjet megrendelések

Jugoszláv export

1951 márciusában a vállalat egyik raktára felrobbant. Okát megállapítani nem lehetett. A robbanás miatt a vezetőket őrizetbe vették, a gyár élére pedig kormánybiztos került.

Kormánybiztos a gyárban

A kormánybiztos az akkori idők szellemének megfelelően irányította a gyárat.

A régebbi intézkedéseket helytelennek tartotta és szakmai gyakorlat, tapasztalat nélkül meggondolatlan intézkedéseket hozott.

Ez az állapot csak akkor szűnt meg, amikor az új igazgatóval, új szellem költözött a gyárba és ezzel megkezdődött egy új korszaknak a kialakulása.

Az új szellemű irányítás lehetővé tette azt, hogy a kormánybiztos vezetése által kialakult feszültség feloldódjék és nyugodt, tervszerű alkotó tevékenység induljon meg.

Erre az alkotó munkára nagy szükség is volt, mert a párt és a kormány politikája értelmében mindinkább előtérbe került a lakosság jobb ellátásának a kérdése.

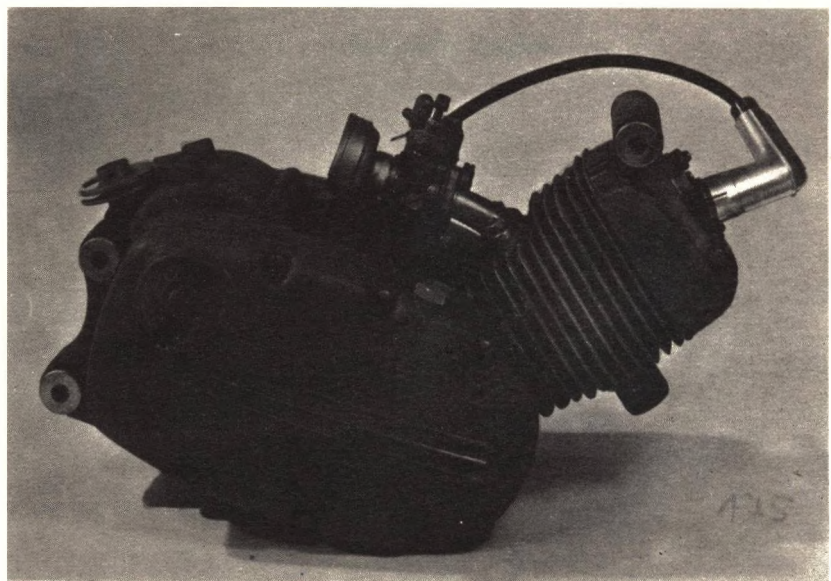
Ennek a politikának a szellemében és annak megvalósítása érdekében elkezdődött a közszükségleti cikkek gyártása.

Közszükségleti cikkek gyártása

A kerékpárt használó dolgozó tömegek közlekedésének a megkönnyítése érdekében elsőnek a „DONGÓ” elnevezésű kerékpár segédmotor került kereskedelmi forgalomba. Az igényesebb fogyasztók kielégítése céljából a későbbiek folyamán pedig már a nagyobb teljesítményű „BERVA” és „PANNI” elnevezésű kismotorok gyártása is kezdetét vette. Ezzel a három kismotor típussal a gyár nagymértékben hozzájárult az akkori idők közlekedési nehézségeinek a megjavításához.

1954 1962

Profilváltás

A híradástechnikai ipar kialakulása

Rádiógyártás

Az ellenforradalom ideje

Televíziógyártás

Kereskedelem. Propaganda

Vevőszolgálat

VTRGY

Új gyártelepek

Profilgazda

Speciális rádiók

Profilváltás A híradástechnikai ipar kialakulása

Az 1954-es esztendő megint új korszak kialakulását jelentette a gyár fejlődésében. Az országos árualap és a lakosság közszükségleti cikkekkel való fokozottabb ellátása érdekében nagyarányú átszervezés történt.

Ekkor kezdődött meg a gyár híradástechnikai bázissá való kiépítése és kezdetét vette a híradástechnikai termékek nagyipari tömeggyártásának az előkészítése. Ugyanis a megelőző évek rohamos híradástechnikai előretörése mindinkább indokoltta a magyar híradástechnikai nagyipar kifejlesztését is. Igen előrelátó és megfontolt gondolat volt ennek a nagyiparnak a székesfehérvári gyárban való kifejlesztése, mert ehhez az iparághoz az egyik alappillér itt már adott volt.

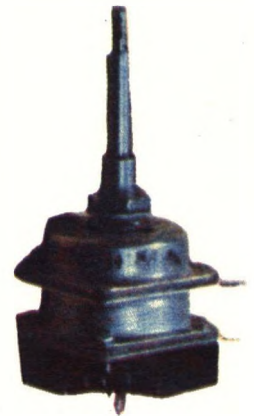
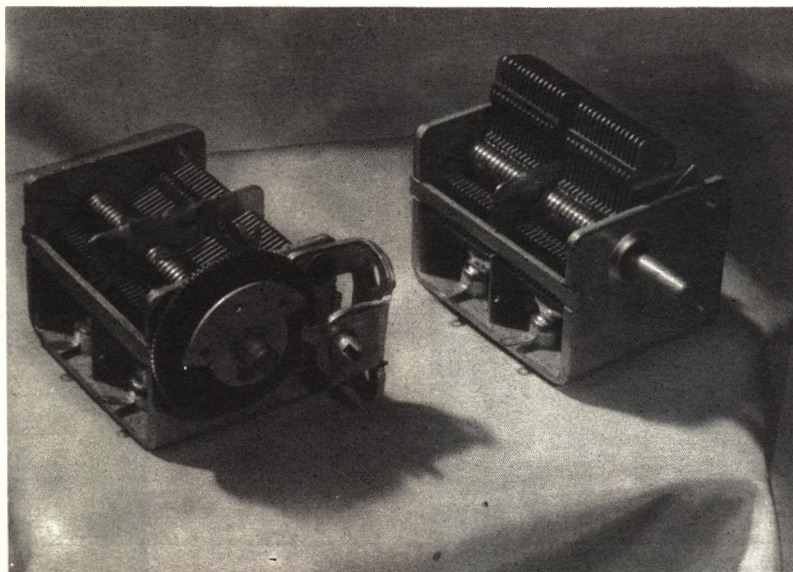
Ez a pillér a finommechanikai gyakorlat és gyártási tapasztalat.

Ugyanis a

hadianyag gyártás = finommechanika,

a híradástechnika = finommechanika + elektronika

Ezek szerint az új profil kialakításához már csak az elektronikai gyakorlatot kellett kifejleszteni.

Ennek az elgondolásnak a szellemében 1954-ben elkezdődött a híradástechnikai alkatrészeknek a gyártása és ezzel megtörtént az első lépés a magyar híradástechnikai nagyipar kifejlesztése felé.

A rádiókészülékek sorozatgyártása 1955-ben kezdődött. Az első rádiótípus az R-545 jelzésű „Jubiláé” elnevezésű készülék volt. Magyarországon ez volt az első nyomógomb-hullám-váltós rádió. Ebből az alaptípusból – változataival együtt – összesen 100 000 db-ot termeltek. (változatok: R-545-A, B-545) Az első rádiótípus megjelenése után gyors egymásutánban jelentek meg a továbbiak és ezeknek a kereskedelmi követelményeket kielégítő különféle változatai. Az elmúlt 15 esztendő alatt 2,5 millió db rádió készült el, 39 alaptípusban és 162 változatban. A gyártott készülékek 39%-a exportra került (további adatok a függelék részben).

1956. október az ellenforradalom ideje

A híradástechnikai profil lendületes fejlesztését egy időre lefékezték az ellenforradalom eseményei.

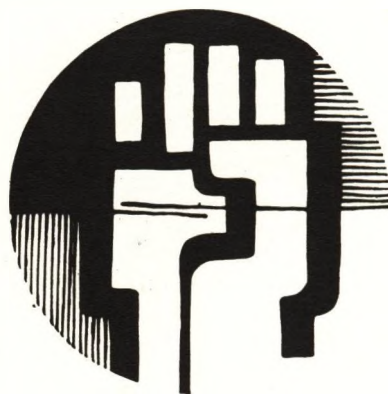
A gyár dolgozóinak egy része a termelő munkát beszüntette, a dolgozni akaró üzemek munkáját megakadályozták. A dolgozók egy ideig még bejártak a gyárba, de termelő munka helyett csak gyűléseztek. A bérek kifizetését azonban megkövetelték. A személyi vonatkozású iratokat és okmányokat elégették és a társadalmi tulajdonban is jelentős károk keletkeztek.

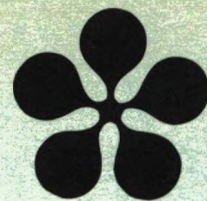
A dolgozók közül többen disszidáltak.

A Vezérigazgató a városban elhelyezett hangszórókon keresztül felhívást intézett a gyár dolgozóihoz: felvilágosította őket a helyzet tarthatatlanságáról és saját érdekükre, valamint a józan ítélőképességükre való hivatkozással kérte a termelő munka mielőbbi felvételét.

A normális élet visszaállítása után, végre folytatni lehetett az abbahagyott munkát és most már zavaró körülmények nélkül alakult tovább a gyár híradástechnikai bázissá való fejlesztése.

Az ellenforradalmi események után, a további építő és termelő munka biztosítása érdekében megalakult a gyári munkásórség.

A gyár növekvő elektromos energia igényének a biztosítására, 1957 szeptemberében megkezdte üzemelését a 35 kV-os fogadó-transzformátor állomás.

Ez az állomás az energiát közvetlenül az Inotai Erőműtől kapja.

1959-ben kezdődött a televíziókészülékeknek a sorozatgyártása. Forgalomba került a T-5391 típusú „Munkácsy” elnevezésű készülék. Ez volt az első nagyképcsöves televízió Magyarországon. Ebből a típusból 121 ezer darab készült, melynek 50%-a exportra került.

Televíziógyártás

Azóta már a televíziógyártás vonatkozásában is az igényeknek megfelelő további típus sorozatok – televízió családok – készülnek korszerű nagyipari tömeggyártásban. A gyártás eddigi 10 eszten-deje alatt 1,5 millió db televízió készült el 16 alaptípusban és 107 változatban. A készülékek 32%-a került exportra.

Ezek a számok világosan bizonyítják azt, hogy a gyár vezetői és dolgozói megértették a pártnak és a kormánynak a lakosság köz-szükségleti cikkekkel való ellátására vonatkozó célkitűzéseit, mert ma már a gyár termékei közül rádióból éppúgy, mint televízióból teljes választék áll a fogyasztók rendelkezésére.

Kereskedelem, propaganda, vevőszolgálat

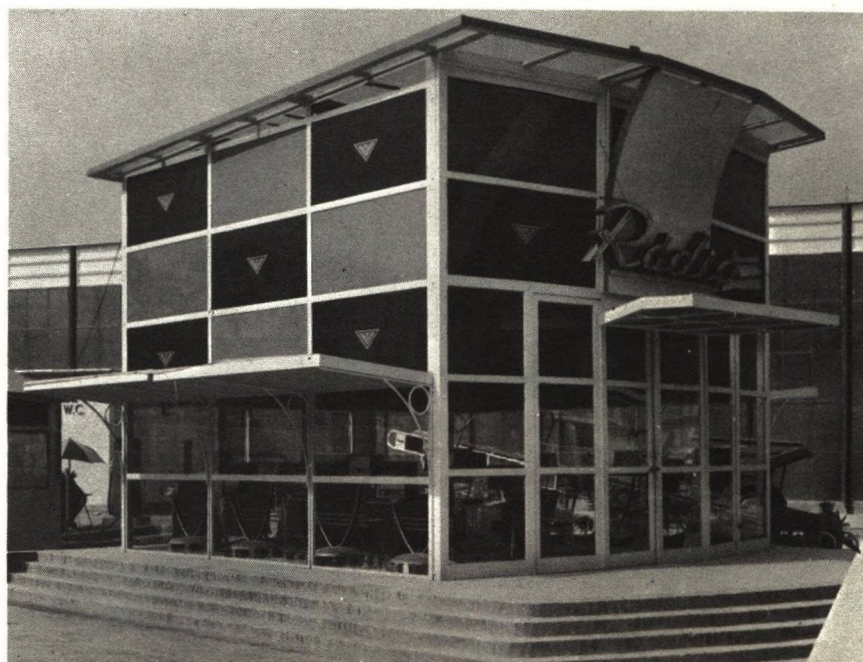
A közszükségleti cikkek gyártására való áttérés, gyökeres változást jelentett adminisztrációs vonatkozásban is.

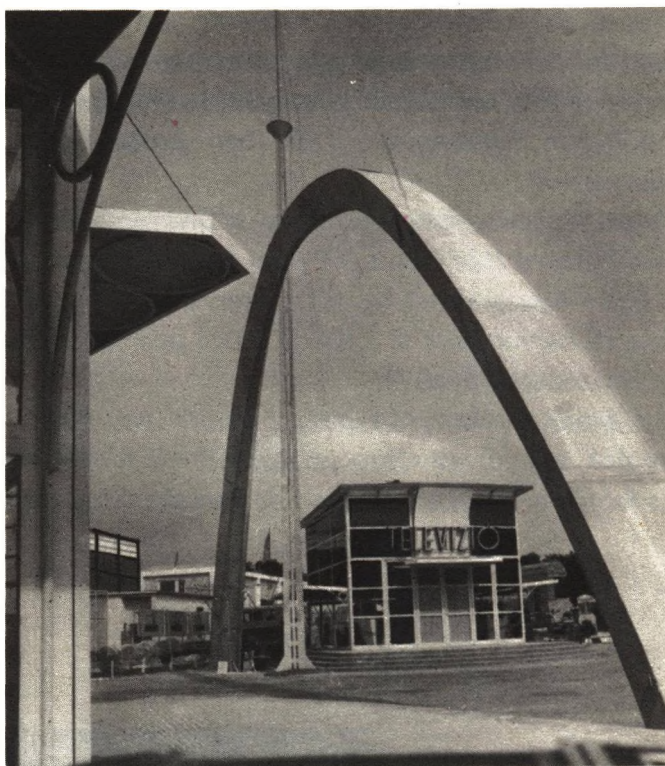
Ennek értelmében elsősorban létre kellett hozni a kereskedelmi bonyolító szervezetet és megteremteni azt az új szemléletet is, hogy most már szükséges a gyár és termékei propagálása is.

Ezidáig ugyanis kimondott kereskedelmi – azaz értékesítési és propaganda – szolgálat nem volt, mert a gyártás katonai megrendelésre történt, a kész termékeket a megrendelő szervek minőségre átvették és a vállalatnak csupán csak számláznia kellett. Értékesítési problémák tehát nem voltak, propaganda problémák pedig mégkevésbé, hiszen a termékekkel kapcsolatban titoktartási kötelezettség állott fenn. Ezek szerint nem is lehettek, de nem is voltak a gyárnak kereskedelmi vonatkozású hagyományai, aminek a következményei ma is érezhetők és még hosszú ideig problémát jelentenek a gyár jövőbeni életében.

A gyár termékeinek első nyilvános bemutatója 1958-ban volt, a Budapesti Áruminta Vásáron.

A nagyobb arányú árupropaganda 1959-ben kezdődött, amikor már két önálló pavilonban állítottuk ki a gyár rádió és televízió termékeit.

Ezt követően a mai napig 164 kiállításon és egyéb rendezvényen mutattuk be a rádió és televízió gyártmányokat hazánk minden nagyobb községében és városában.

Külföldön első ízben 1960-ban kerültek bemutatásra a gyár termékei. Ebben az évben a brünni, moszkvai és a poznani kiállítások nyitották meg a külföldi árubemutatók sorát.

Ezek a kiállítások a Kereskedelmi Kamarán keresztül bonyolódtak. A gyár a kiállítás anyagát előkészítette és szükség esetén a szak személyzetet betanította, mint pl. a brünni kiállításra.

A későbbiek folyamán a külföldi kiállításokat az Elektroimpex bonyolította.

A tartós közszükségleti cikkek gyártásával kapcsolatban a VT gyár volt az első, ahol felismerték a szerviznek a fontosságát. Ezt úgy fogalmazták meg: „akié a szervíz, azé az ország”. (dr. Balla ker. ov.)

Ugyanis a rádió és a televízió időnként szakmai vonatkozású beavatkozást is igényel (pl. szállítás közben meghibásodott készülékek javítása, csövek és egyéb elhasználódott alkatrészek cseréje stb.). Ez a követelmény szükségessé tette a vevőszolgálat megszervezését és a szervizhálózat kiépítését.

Először csak Budapesten működött gyári szervíz.

A későbbiek folyamán a gyártmányok országos elterjedése szükségessé tette a szervizszolgálat országos kiterjesztését.

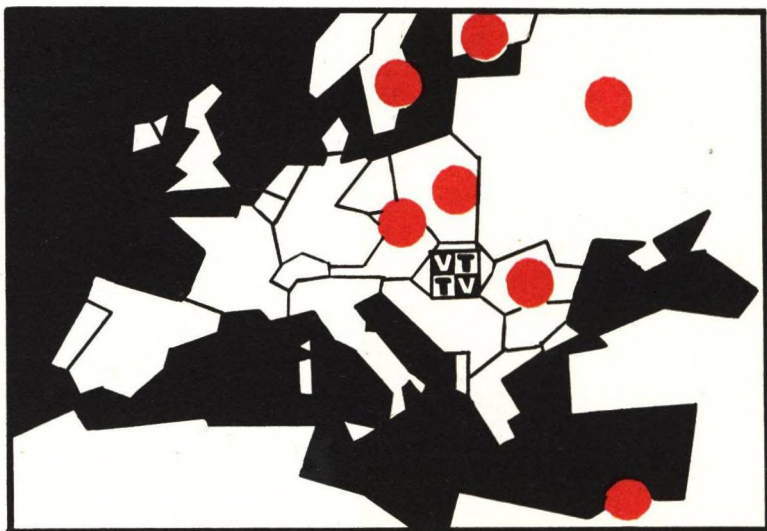
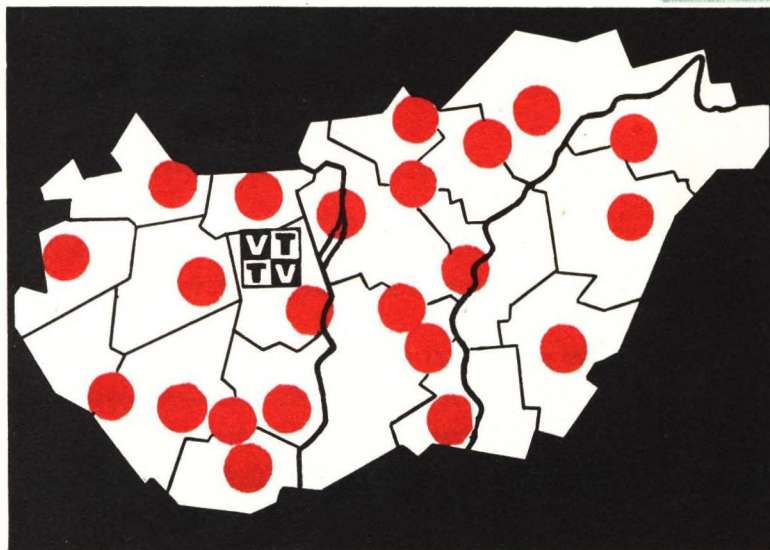
1960-ban Tatabányán, 1961-ben pedig Gyöngyösön épült VT szervíz.

A tatabányai szervíz elnyerte a „KGM legjobb szervize” címet.

1962-ben a KGM és a VT gyár közösen kidolgozott terve alapján a GELKA megbízást kapott a szervizhálózat országos kiépítésére.

Ma 23 helyen látja el a VIDEOTON gyár az országban a vevőszolgálati szakfelügyeletet.

Az exporttevékenység megkövetelte azt, hogy külföldön is működjenek a gyár vevőszolgálati pontjai. Ennek megfelelően 8 országban működik a VT gyári műszaki és kereskedelmi képviselő.

VTRGY

A kifejlődött híradástechnikai profilnak a régi Vadásztölténygyár elnevezés már nem felelt meg, mert semmiféleképpen sem tükrözte a gyár által előállított termékek megnevezését. Ezért 1961-ben a gyár a

Villamosági Televízió és Rádiókészülékek Gyára

azaz röviden a „VTRGY” nevet kapta.

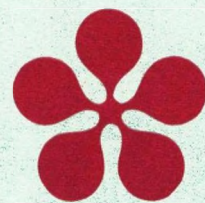
Új gyártelepek

A VII. Pártkongresszus határozatának végrehajtása során a gyár vezetősége jelentékeny lépéseket tett a vidék iparosítása érdekében. 1958-ban új gyártelepet alapított Veszprémfajszon a rádió és a televízió kávék gyártására. Ez a gyártelep a székesfehérvári káva üzemből alakult.

1961-ben az Újpesti Rádiószekrény Gyárat is idecsatolták azzal a céllal, hogy létrehozzanak egy olyan gyáregységet, mely az egész ország rádió- és televízió káva szükségletét ellátja. Ez az elképzelés azonban nem valósulhatott meg teljesen, mert a székesfehérvári gyár termelésének rohamos emelkedése a veszprémfajszói Káva-gyár teljes kapacitását lekötötte.

1962-ben Ajkán újabb gyártelep épült a híradástechnikai alkatrészek és szerelvények gyártására (rétegpotenciométerek, forgókondenzátorok, csőfoglatok, VT gyártmányú televíziókhöz nagyfeszültségű egységek stb.). Ez a gyár ma már annyira fejlődött, hogy a törzsgyár ellátásán túlmenően az egész ország igényét is kielégíti. Ezen felül egyre növekszik a szerelvények exportra történő gyártása is.

Ezeknek a megfontolt iparpolitikai szempontoknak a figyelembevételével létesült új gyárak – leányvállalatok – a székesfehérvári törzsgyár központi irányításával működnek és szervezett kooperációval biztosítják az anyavállalat termelésének zavartalan és racionális menetét.

Profilgazda

A fejlesztési programnak megfelelően kialakult a híradástechnikai gyártmányok és szerelvények egész sora, aminek eredményeképpen a gyár profilgazdája lett több híradástechnikai vonatkozású alkatrésznek.

A hangszórókból, forgókondenzátorokból, potenciométerekből és csőfogalatokból összesen 32 féle VT gyártmányú típus volt forgalomban ebben az időszakban. Az alaptípusok és azok változatai a különféle céloknak megfelelő kivitelben készültek.

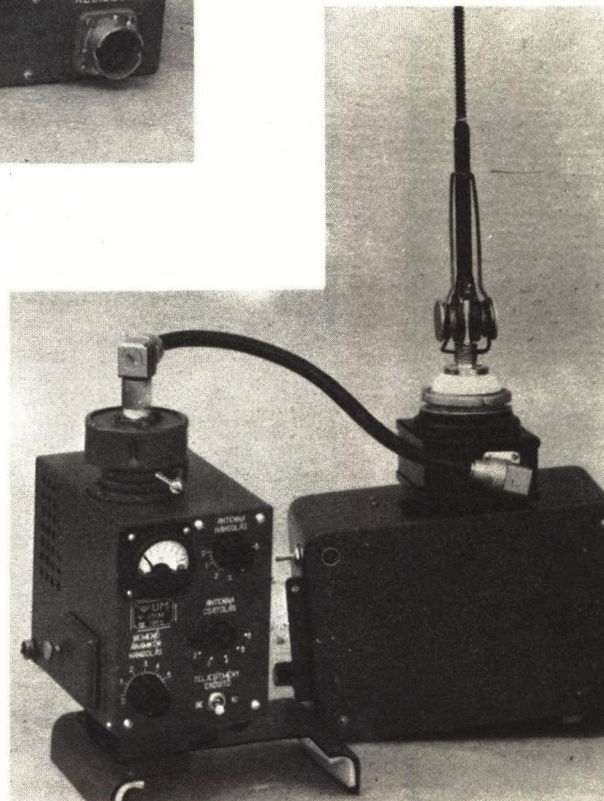
Ezeket a híradástechnikai alkatrészeket annak idején a KKKV, ma pedig ennek utódja az EMO hozza bel- és külkereskedelmi forgalomba.

Speciális rádiók

A rádió – korunknak ez a nagyszerű találmánya – szórakoztató és oktató szerepén túl, bevonult a mindennapi élet számos más területére is. Ma már nélkülözhetetlen segítőtje a nagy területen működő mezőgazdaságnak, erdőgazdaságnak, vízügyi hatóságoknak, tűzoltóságnak, rendőrségnek, mentőknek stb. Ezeknek a közületeknek a részére a gyár kifejlesztette a rádió adó-vevő berendezések több változatát és programba vette ezek gyártását.

A megelőző kísérleti és próbagyártások után 1962-ben több változatban és nagyobb mennyiségben megindulhatott ezek szériagyártása is. Ma már az előzőekben említett céloknak és a felhasználásnak megfelelően 14 változatban készül az ember e hasznos segítőtársa, a rádió adó-vevő berendezés.

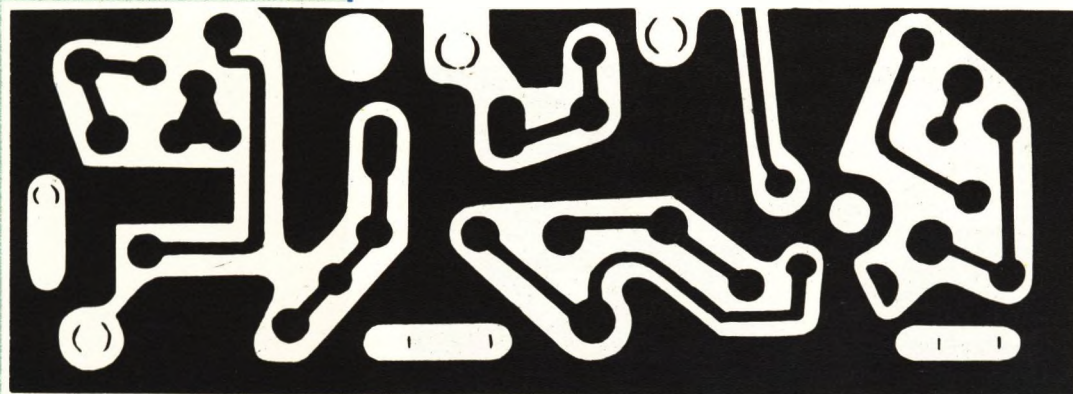
1963 1966

*1 millió rádió
25 éves évforduló
Bolgár látogatás
Rádiógyártás profilgazdája
GAFÓ
10 ezer fő
20 éves a felszabadult rádió
20 éves felszabadulási kiállítás
Ankét
VT kocka*

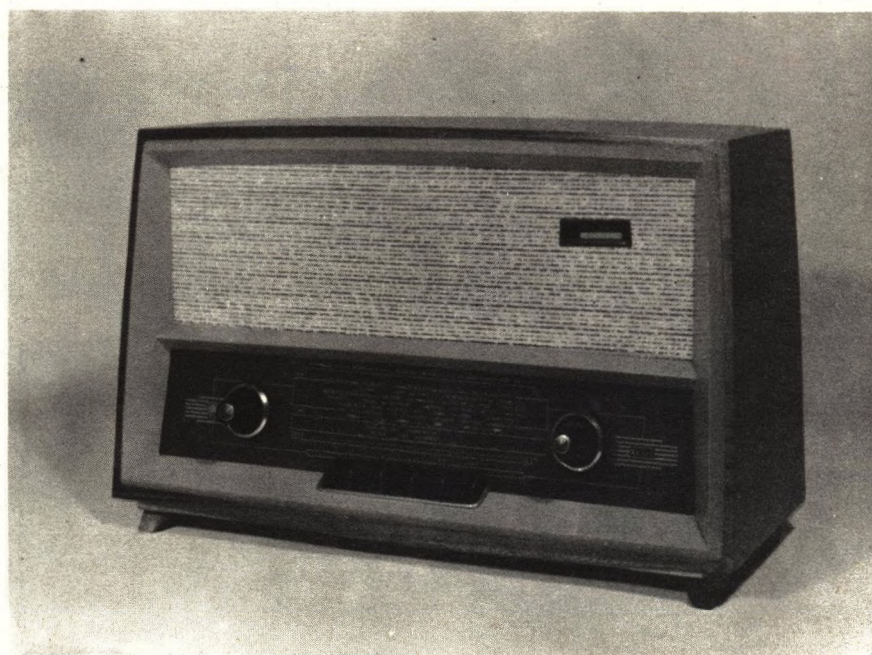
1 millió rádió

Az 1963. évben a rádiógyártás két jelentős és figyelemreméltó állomásához érkezett.

1. Ebben az évben került bevezetésre a nyomtatott áramkörök alkalmazása.

2. Elkészült az 1 milliomodik VT gyártmányú rádiókészülék. Ezt az utóbbi eseményt házi rendezvény keretében ünnepelték meg a Rádió gyáregység dolgozói, ezen megjelentek az országos rádió-kereskedelem képviselői is. Az ünnepséget a rádió és a televízió közvetítette.

25 éves évforduló

1963-ban ünnepelte a gyár fennállásának a 25. évfordulóját. Ebből az alkalomból termékbemutató kiállítást rendeztünk az Építők Kossuth utcai kultúrházának a nagytermében, megnyitá-
sán az iparág minisztériumi képviselői is megjelentek. A kiállított termékek a gyár híradásipari eredményeit demonstrálták.

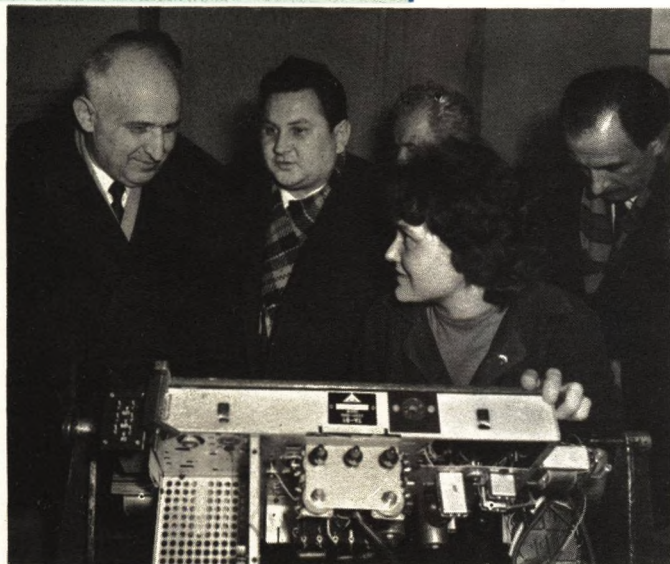

Bolgár látogatás

1964-ben Todor Zsivkov, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára, a minisztertanács elnöke magyarországi látogatása során megtekintette a gyárat is.

A VT gyár politikai nagyságát, korszerűségét, gyártmányainak jó hírnevét és ezen keresztül a magyar híradástechnikai ipar fejlettségét bizonyítja az a tény, hogy kormánydelegációk és magasrangú látogatások alkalmával a VT gyár bemutatása mindig szerepelt a programban.

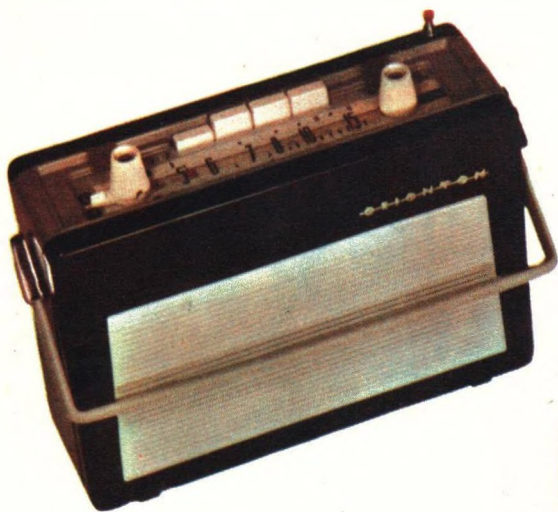
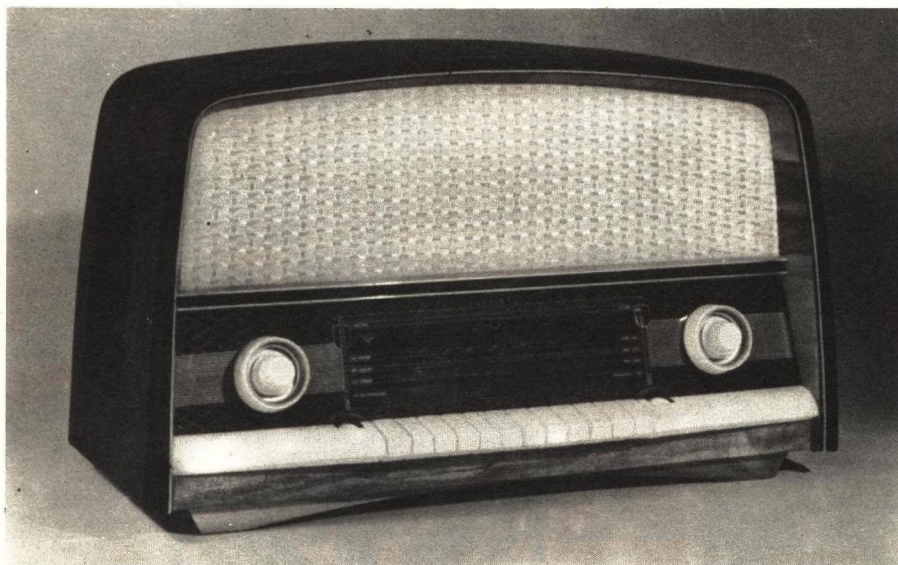
A bolgár kormánydelegáció megtisztelő látogatása, a gyárnak és termékeinek bemutatása, nagymértékben hozzájárult hazánk nemzetközi tekintélyének az emeléséhez.

1964-ben a vidéki ipartelepítés kapcsán a VT gyár lett a rádiógyártás profilgazdája. Ennek eredményeképpen megkezdődött az azonos főszereplvényekből épülő saját fejlesztésű rádiócsalád-típusoknak a sorozatgyártása.

A választékbővítés és a profilátvétel céljainak megfelelően a VT átvette az eddig máshol készült „Orionton” és „Pacsirta” rádiók gyártását. Ebben az évben készült el az első VT gyártmányú zseb-rádió a „Madison” is.

A VT gyár a rádiógyártás profilgazdája

GAFÓ

A gyár műszaki fejlődése és gyártmányainak bővülése szükségessé tette az adminisztrációs munkakörök racionális fejlesztését is. A korszerűsítés ezen a vonalon is megindult és 1964. okt. 29-én megkezdődött a termelési eredmények gépi adatfeldolgozása. Végzi a GAFÓ. Ma már nagy teljesítményű elektronikus adatfeldolgozó és számítógépek egész sora szolgáltatja a racionális termelés biztosításához a szükséges számszaki adatokat.

10 ezer fő

1965-ben a VT gyár dolgozóinak száma elérte a 10 ezer főt. Mi sem bizonyítja jobban a VT gyár nagyarányú fejlődését, mint ez a számadat. Ennek a dolgozó tömegnek a munkája, ma már a magyar nemzetgazdaság számottevő tényezője lett.

A város dolgozó lakosságának 40%-a a VT gyárban keresi meg kenyerét, 82 községből 2700 fő jár be a gyárba dolgozni.

A VT gyár Fejér megye egyik számottevő ipartelepe, s egyúttal az ország 7. legnagyobb üzeme.

Politikai, kulturális és gazdasági életünk ma már elképzelhetetlen a rádiózás nélkül. A magyar rádiózásnak kiemelkedő eseménye az 1965. esztendő. Ekkor lett 20 esztendős a felszabadult Magyar Rádió.

Mivel a rádió-műsoradás a legszorosabb összefüggésben van a rádiógyártással, a Magyar Posta a VT gyárat kérte fel arra, hogy a postával együttműködve, jubileumi kiállítás formájában emlékezzen meg erről a nevezetes évfordulóról.

A felszabadulás utáni 20 esztendő fejlődését bemutató kiállítás Budapesten a Lenin körüti kiállító teremben került megrendezésre. Ez a kiállítás vázolta a fejlődés útját a lerombolt régi rádióadótól az új lakihegyi nagyadóig és ezzel párhuzamosan az első VT gyártmányú rádiókészüléktől, a VT zenegépekig.

20 éves a felszabadult Magyar Rádió

Felszabadulásunk 20 esztendő évfordulója

1965-ben ünnepeltük országunk felszabadulásának 20. évfordulóját.

Ezen a felszabadulási emlékkiállításon a VT gyár is bemutatta az elmúlt 20 esztendő fejlődésmenetét, 1945-ben elindulva a romoktól és 1965-ben megérkezve a 10 ezer főt foglalkoztató ipartelepig.

Ankét

A profilgazda megtisztelő szerepe fontos kötelezettségekkel is jár. Vállalni kell a híradásipar igényeivel kapcsolatos követelmények kielégítését és egyben a fejlődés menetével való állandó lépéstartást is.

A VT gyár ennek szellemében 1966-ban Székesfehérváron ankétot rendezett, melyen a hazai híradástechnikai ipar minden számottevő reprezentánsa képviseltette magát.

Ezen a nagyszabású anketon a gyártmányokkal kapcsolatos tapasztalatok kicserélésén kívül kibontakozott a híradásipari gyártmányok további fejlesztésének az irányvonala.

Az 1966. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron szerepelt első ízben a VT-kocka, a gyár első és hatásos reklámeszköze. A közönség szívesen fogadta a propagandának ezt az újszerű jelentkezését. Ez lett az elindítója annak a propagandamunkának, melynek során a későbbiekben közismertté vált az új VT-TV embléma, ami viszont előkészítette az utat az új márkanév bevezetéséhez is.

VT-kocka

1967 1969

Színes televízió

Minivizor

2,5 millió VT-termék

Kádár János elvtárs látogatása

VT embléma

VIDEOTON

2 millió rádió

Önálló export

A VT belkereskedelem

új kezdeményezései

Színes televízió

Az 1967. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron mutatkozott be az első VT gyártmányú színes televíziókészülék az „Albacolor”

A készülék üzemeltetése VT tervezésű és gyártmányú színes felvevő-kamerával történt. Az erre a célra épített fülkében működött a felvevőkamera és innen vezérelték a készüléket. Női alak, virág és egyéb tárgy volt a „színes televízióadás műsora.”

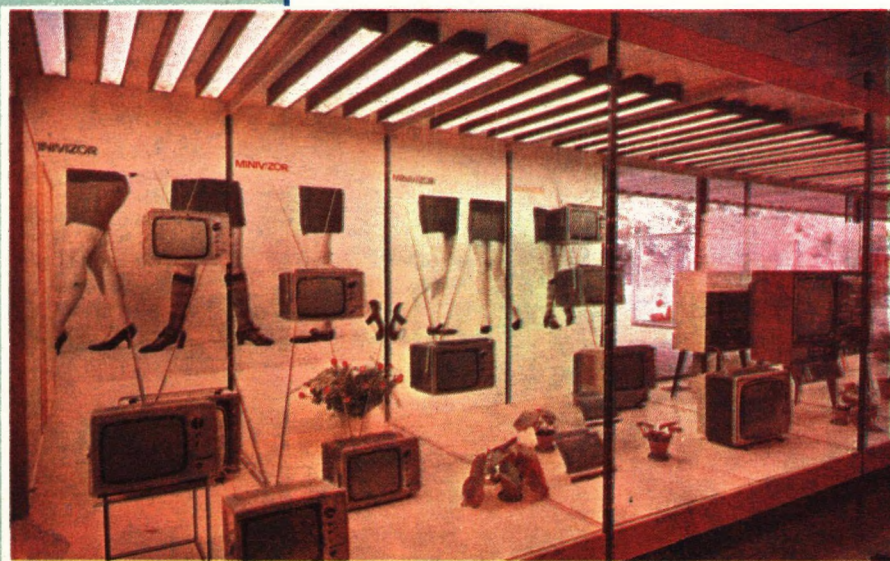
Az üzemeltetést a gyár és a Távlati Fejlesztés közösen végezte. A kamerát a VT-gyár, a színes televíziót pedig a Távlati Fejlesztés szakemberei kezelték.

Ennek az első „színes televízió adásnak” igen nagy közönség-sikere volt.

Minivizor

A TA-675 típusú „Minivizor” elnevezésű hordozható televíziókészülék is az 1967. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron került a közönség elé. Magyarországon ez volt az első kisképcsöves hordozható készülék. Megjelenése nagy érdeklődést váltott ki.

A könnyűipari miniszter, aki akadályoztatása miatt a Budapesti Nemzetközi Vásáron nem láthatta az új készüléket, a vásár után meglátogatta a szegedi VT kiállítást és itt tekintette meg azt.

Külföldön is igen kedvelt ez a típus, ahol mint másodkészülék használatos. A magas campingkultúrával rendelkező országoknak is igen keresett cikke.

Ezekből a készülékekből számottevő az export a Skandináv és Benelux államokba, valamint Svájcba és Ausztriába.

Az 1967. esztendő újabb jelentős állomása volt a gyár termelési eredményeinek. Ebben az évben készült el a 2,5 milliomodik VT-termék, úm.

**1,5 millió rádió- és
1 millió televíziókészülék.**

**2,5
MILLIÓ**

Ezzel az eseménnyel kapcsolatban a Vezérigazgató Budapesten a Sajtó Házában termékbemutatóval egybekötött sajtótájékoztatót tartott.

2,5 millió VT-termék

A 2,5 milliomodik VT termék elkészülte az alábbi termékbemutató kiállításokon kapott nyilvánosságot:

- 1. Budapesten a Lenin körúti kiállítóteremben**
- 2. a Budapesti Nemzetközi Vásáron**
- 3. Székesfehérváron az Alba-Regia Napok keretében.**

*A székesfehérvári Vörösmarty Színházban pedig VT jellegű dísz-
előadásra került sor, amelyet a televízió is közvetített.*

Kádár János elvtárs látogatása

1967. augusztus hó 8-án Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára meglátogatta a gyárat. Az ebből az alkalomból rendezett nagygyűlésen többek között elismeréssel szólt a gyárról, annak dolgozóiról és a gyár termékeiről. Számos üzemet megtekintett, a gyár több dolgozójával elbeszélgetett és több brigádnaplóba bejegyzést tett.

1967-ben került általános bevezetésre az új VT-TV embléma.
A sok kísérletezés után kialakult új embléma ma már belföldön és
külföldön egyaránt jól ismert márkavédjegye a gyár termékeinek.
Egyszerű, könnyen olvasható, könnyen megjegyezhető, rimelően
hangzatos betűjáték:

Ennek az emblémának sikerült még átmentenie a gyár eredeti és a
régi cégjelzésének az alapjait is:

VT = Vadásztöltény

VT = Villamossági-, Televízió és Rádiókészülékek Gyára

A védjegyet ma már a felnőttek és a gyermekek egyaránt jól ismerik.
Ezt a megállapítást több idegen eredetű reklámpszichológiai
tanulmány is bizonyítja.

1968. január 1-ével hivatalosan életbelépett a gyár új neve:

VIDEOTON
Rádió- és Televíziógyár

Ez a klasszikus szóösszetétel kifejező módon utal arra, amit a gyár
készít:

VIDEO = látás, ez képviseli a televíziót

TON = hang, ez képviseli a rádiót

A fenti szóösszetétel szerint a gyár a világ és az élet eseményeit
tükröző berendezéseket, azaz televízió- és rádiókészülékeket gyárt.

VT – TV embléma

VIDEOTON

Miért vált szükségessé ez a névváltoztatás?

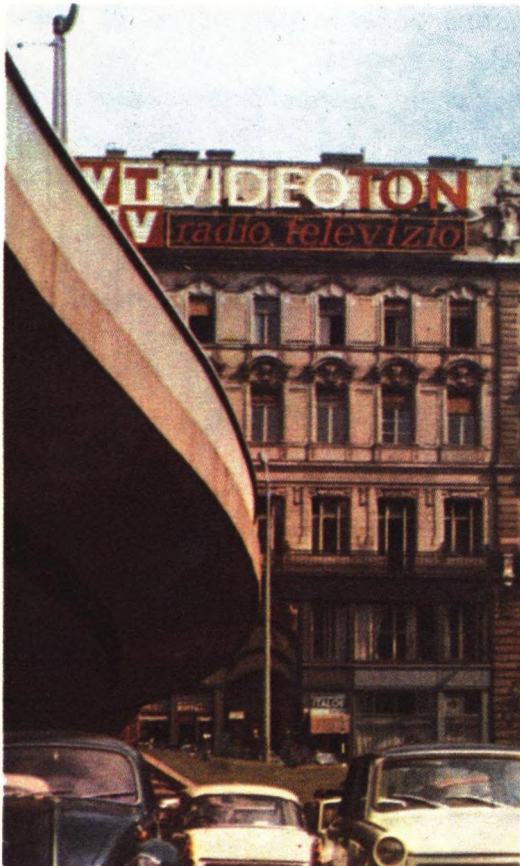
- 1. A Vadásztölténygyár** *elnevezése már régen sehogy sem illett a rádió- és televíziógyártáshoz.*
- 2. A Villamossági-,
Televízió
és Rádiókészülékek
Gyára** *elnevezés túlságosan hosszú, mesterkéltséggel, idegen nyelveken pedig nehézkes. Ezt egyébként több ízben is szótatták illetékes helyeken. Többek között a KGM helyettes minisztere is felhívta a figyelmet a névváltozás szükségességére.*
- 3. VIDEOTON** *Kifejezi azt, amit a gyár készít, rövid és könnyen megjegyezhető, négy szótagú kifejezés. Jó hangzású, a fülnek kellemesen hangzó és könnyen kiejthető. Idegen nyelveken is kimondható és érthető. Ez különösen fontos, mivel az export mindinkább számottevőbb tényezője lesz a gyár gazdasági életének.*
- 4. Az új gazdasági irányítás – az új mechanizmus – szükségessé tette, a nagyobb önállóságra való törekvést.** *Eddig ugyanis a VT gyártmányokat idegen névvel és idegen emblémával, idegen vállalat exportálta. Ez az eljárás a gyár érdekeit etikai, szakmai és gazdasági vonatkozásban egyaránt sértette. A legfőbb ideje volt már annak, hogy a gyár a saját készítményeit saját névvel és saját emblémával maga exportálja. A névváltozás tehát a legcélszerűbb időben történt. A fenti nyomós indokok ellenére egy régi gyárnak új nevet adni, merész vállalkozás volt.*

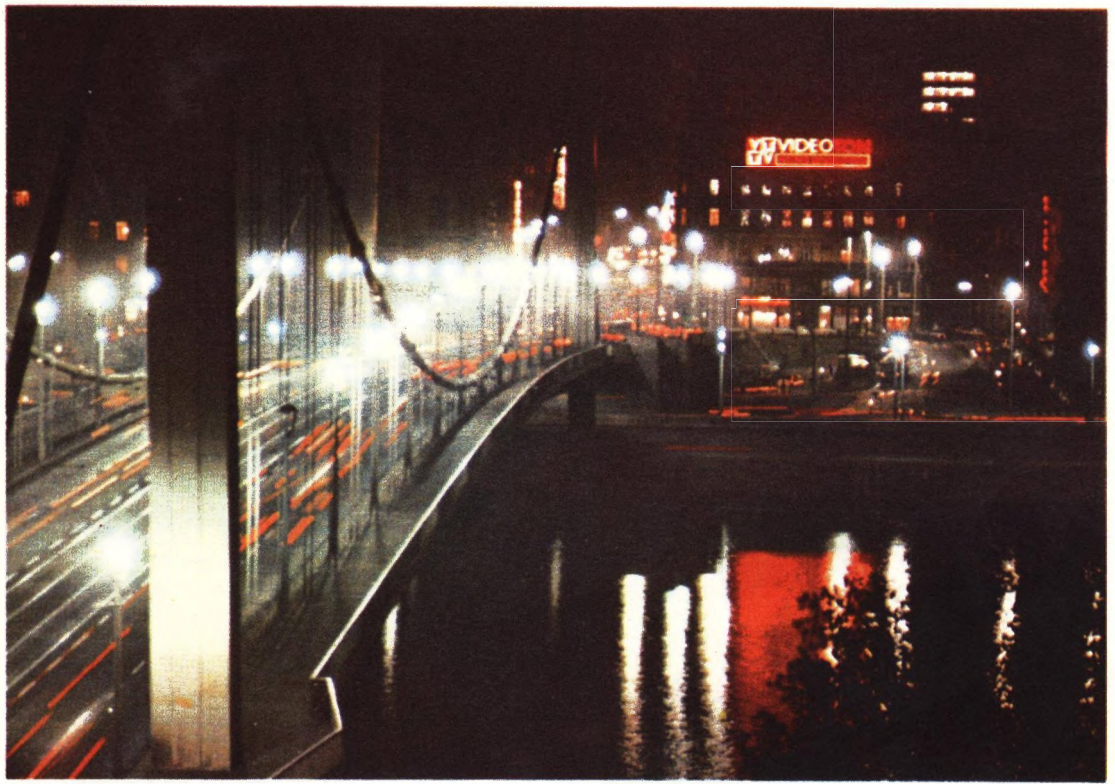

E merész és jól időzített vállalkozáson felül még az is nagyon fontos feladat lett, hogy rövid idő alatt kellett ismertté tenni ezt a nevet, nemcsak belföldön, hanem külföldön is. A kereskedelem, gyors tempója ugyanis megköveteli azt, hogy nemcsak a termelés a választék, hanem a propaganda is alkalmazkodjék a mai élet ritmusához.

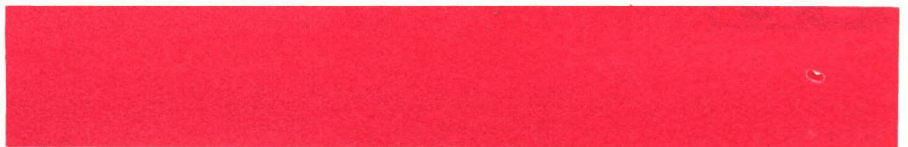
A fentiek értelmében az 1968. esztendő a VIDEOTON név bevezetésének és közismertté tételének az éve volt.

Ennek a feladatnak a gyár propagandája minden tekintetben megfelelt. Ma már belföldön mindenütt, külföldön pedig sokhelyütt hirdeti és reklámozza a VT-TV embléma és a VIDEOTON név hazánk egyik legnagyobb híradásipari gyárának a termékeit.

VT **VIDEOTON**
TV *radio & televizio*
SZÉKESFEHÉRVÁR HUNGARY

1968. november 1-e megint említésre méltó időpont a gyár termelési grafikonján. Ekkor készült el a 2 milliomodik VIDEOTON gyártmányú rádiókészülék.

Ez típusra nézve a „Melodyn” családhoz tartozó nagyteljesítményű rádió volt.

2 millió rádió

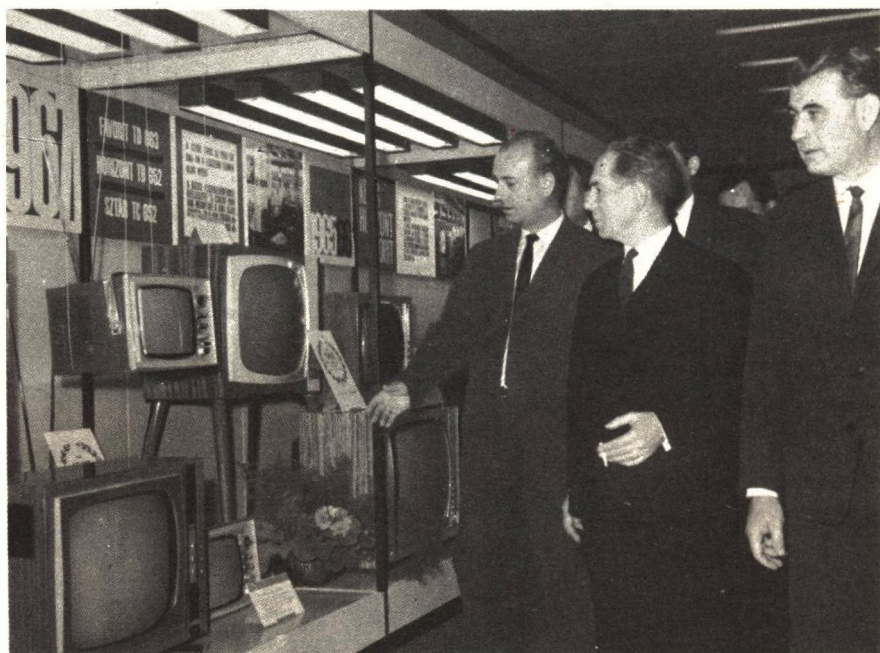

Erre az alkalomra elkészült a gyár archívuma is, a Televízió gyáregység előcsarnokában, ahol vitrinekben sorakoznak a különféle rádiók és televíziók, a legelső típustól kezdve a legújabbakig.

Az ünnepség során Fock Jenő, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke helyezte el a 2 milliomodik rádiókészüléket az archívumban.

A miniszterelnök elvtárs ünnepi beszédében méltatta és elismerte a gyárnak és dolgozóinak teljesítményét, nemzetgazdasági életünkben betöltött jelentős szerepét.

1969. január hó elsejével a VIDEOTON gyár megkapta az önálló export- és részleges importjogot.
Ezzel megalakult a

VIDEOTON

Ipari Külkereskedelmi RT

*Ennek a részvénytársaságnak a székhelye Budapesten van.
A VIDEOTON Ipari Külkereskedelmi Részvénytársaság tagjai:
VIDEOTON Rádió- és Televíziógyár és a Budapesti Rádió-
technikai Gyár.*

Az önálló exportjoggal a VT-gyár nagy lépést tett előre abban az irányban, hogy az új mechanizmus szellemében még nagyobb és számottevőbb tényezője legyen a magyar nemzetgazdaságnak.

Önálló export

A VT belkereskedelem új kezdeményezései

Az új mechanizmus gyakorlata mindinkább előtérbe helyezi a gazdasági tényezőket. Most már nemcsak gazdaságosan kell termelni, hanem a termelt javakat gazdaságosan értékesíteni is.

A technika és a technológia fejlődésével a termelés egyre könnyebbé és termelékenyebbé válik. Ezzel szemben a gazdaságos értékesítés mindig nehezebb és körülményesebb lesz.

A VT kereskedelmi szervek gondos előrelátását tükrözi az a tény, hogy hosszas előkészítés után sikerült 3 évre előre értékesíteniük a gyár termékeit.

Ez a lehetőség 3 évre biztosítja a munkát és nagymértékben megkönnyíti a gazdasági tervek elkészítését is.

VT **VIDEOTON**
TV *radio & televizio*
SZÉKESFEHÉRVÁR HUNGARY

Az 1969. évi szegedi kiállítás ünnepi aktusa volt a vidéki nagykereskedelem képviselőivel megkötött 3 éves és 3 milliárd forint nagyságrendű szállítási szerződés aláírása.

Az 1969. évi Budapesti Őszi Vásáron pedig a budapesti nagykereskedelem vezetőivel kötöttünk 3 éves és 1 milliárd forintos szállítási szerződést.

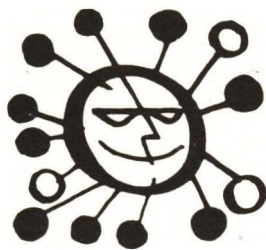
Ezzel az 1969. esztendő végén 4 milliárd Ft nagyságú specifikált megrendelés áll a VT-gyár vezetőségének a rendelkezésére, ami 3 évre biztosítja a gyár dolgozóinak a tervteljesítés lehetőségét.

Az értékesítési vonalon további új kezdeményezés még a kishatármenti árucsereforgalom lehetőségeinek a kihasználása. 1969 e lehetőség kihasználásának előkészítési éve volt.

A miskolci, szegedi és debreceni kiállítások alkalmával tárgyalások folytak a csehszlovák, jugoszláv és a román kereskedelmi partnerekkel a kishatármenti árucsereforgalom elvi kérdéseinek a tisztázására. Ezek az előtárgyalások pozitív eredménnyel zárultak.

IX. fejezet

Szociális helyzet

*Munkavédelem
Öltözők, mosdók
Étkeztetés
Orvosi rendelés
Bölcsőde, óvoda
Munkásszállás
Szociális juttatás
Közlekedés
Vállalati üdülők*

Munkavédelem

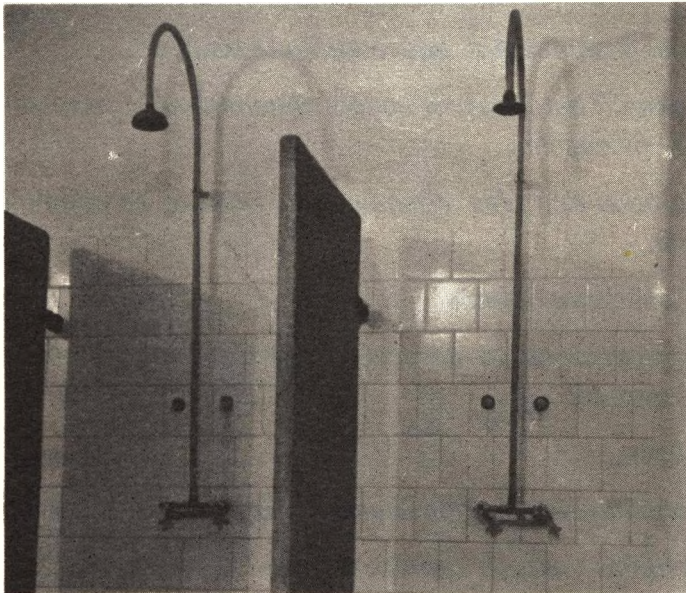
*A szocialista társadalomban legfőbb érték az ember!
Ennek az elvnek az értelmében az első helyen áll a biztonságos
munka végzésének a záloga, a munkavédelem. A VT-gyár dolgozói-
nak érdekében az alábbi munkavédelmi intézkedések vannak
érvényben:*

- 1. Előzetes orvosi alkalmassági, egészségügyi vizsgálat.*
- 2. Egyes munkakörök betöltésénél egyéni alkalmassági – munka-
pszichológiai – vizsgálat.*
- 3. Üzempszichológiai komplex vizsgálat zaj, vibráció és világítás
szempontjából.*
- 4. Egyéni munkavédelmi oktatás.*
- 5. Csökkent munkaképességű dolgozók megfelelő munkahelyen
való foglalkoztatása.*
- 6. Munkaközi torna.*
- 7. Biztonságtechnikai előírások az üzemek részére.*
- 8. Biztonságtechnikai vizsga a vezetők részére.*

*Ezeknek a rendelkezéseknek köszönhető az, hogy ma a VT-gyár-
ban az 1000 főre jutó balesetek száma állandóan csökkenő tenden-
ciát mutat.*

Az újonnan épült üzemek a szociális normák figyelembevételével készültek (pl. TMK. Műanyag ü., Hangszóró ü.). A régebbi üzemeknél e normák az átalakítások során kerülnek megvalósításra (pl. kazánház).

A VT dolgozóinak a gyár területén két étkezőhelyiség áll rendelkezésre, ahol önkiszolgáló rendszerben történik az étkeztetés.

Öltözők, mosdók

Étkeztetés

Orvosi rendelés

Az előfizetéses menüben 3–4 féle választék van, de lehet étlap szerint is étkezni. A gyári étkezőt naponta átlag 3000 fő veszi igénybe. Az étkeztetés fenntartásához a vállalati hozzájárulás 4 millió Ft évente.

A fentiekén kívül üzemi büfé és mozgóbüfé szolgálat is áll a gyár dolgozóinak a rendelkezésére.

A felszabadulás előtt a gyárban rendszeres orvosi rendelés nem volt. Baleset alkalmával a sérült a maga lábán, súlyosabb esetekben vállalati autóval, vagy pedig mentővel került a kórházba.

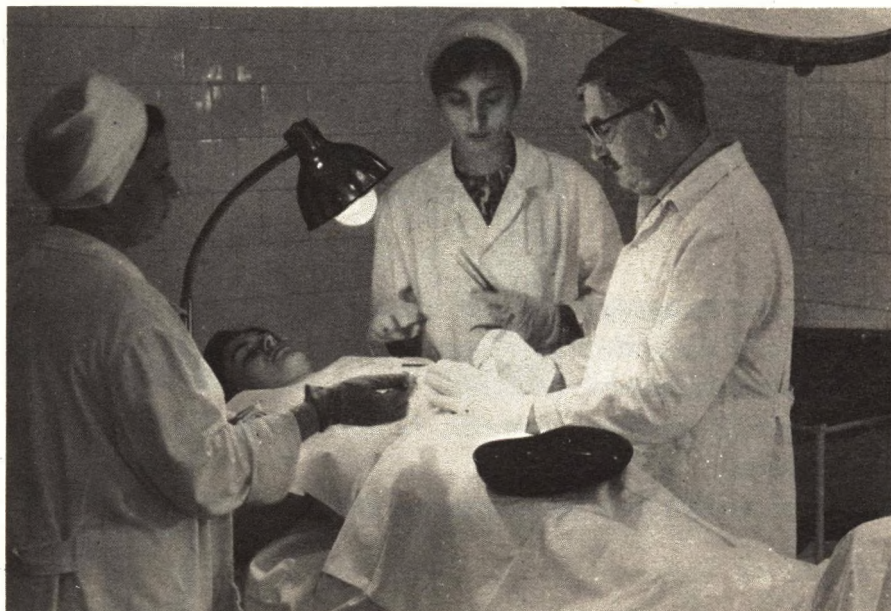
E tekintetben akkor vált igen súlyossá a helyzet, amikor elkezdődött a foszfortartalmú gyártmányok előállítás. Ebben az időszakban az égési sérülések igen gyakoriak lettek és ezeket a sérüléseket – orvos hiányában – nem lehetett mindjárt a helyszínen ellátni.

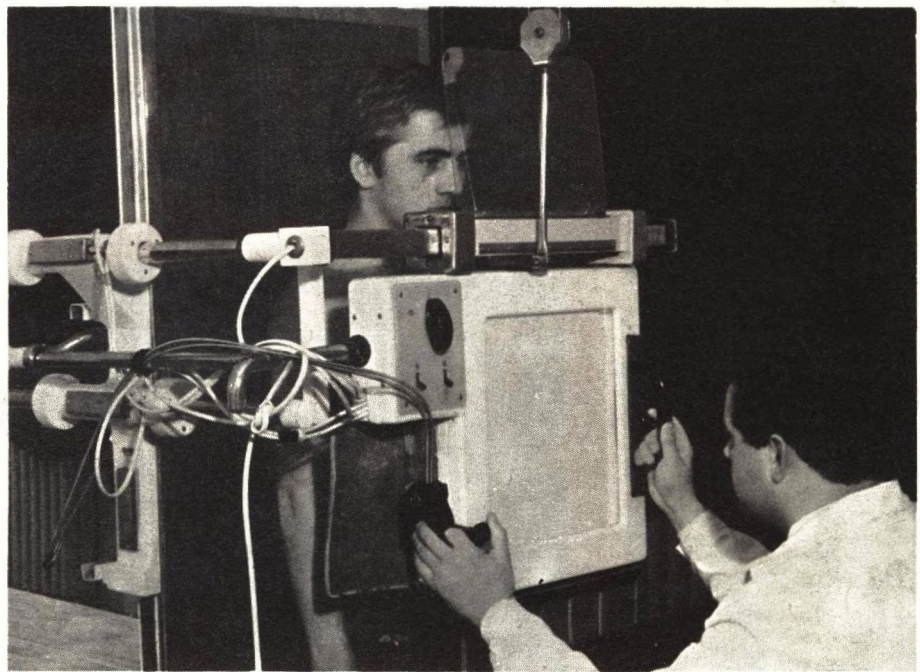
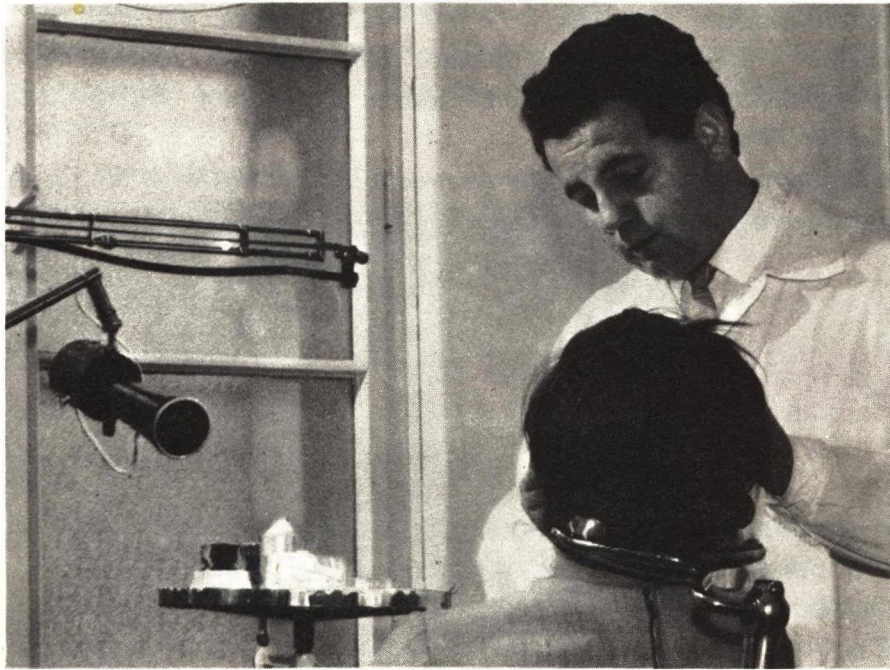
A felszabadulás utáni első években a dolgozók orvosi ellátása a gyárban ún. orvosi ügyelettel kezdődött, ezt a tűzoltóépületben dr. Kő Antal látta el.

Ma már korszerűen berendezett szakrendelők állnak a gyár dolgozóinak a rendelkezésére, úm.

*belgyógyászat
sebészet
fogászat*

*nőgyógyászat
röntgen és
laboratórium*

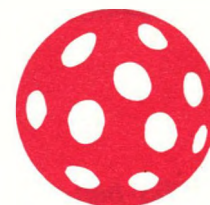
Foglalkozási betegségek ma már nincsenek, mert a szűrővizsgálat alkalmával a dolgozókat az ártalom kezdeti szakaszában kiemelik és megfelelő kezelésben részesítik.

A gyárban 12 szakorvos dolgozik, 12 ápolónő és 3 adminisztrátor segítségével.

Az orvosi rendelő napi betegforgalma átlagosan 300 fő.

Bölcsőde, óvoda

A vállalati gyermekgondozás szervezése 1946-ban kezdődött. Ebben az időben 40 gyermek ellátásáról gondoskodtak. A gyermekek elhelyezése ekkor még magánházaknál történt. 1951-ben már a gyár területén volt a 45 férőhelyes napközi otthon.

1953-ban pedig 220 férőhelyes bölcsőde és óvoda épült a gyár területén kívül, közel 3 millió Ft-os költséggel.

Ma már orvosi felügyelet mellett 220 gyermekről történik gondoskodás.

A gondozó és az ellátó személyzet létszáma 40 fő.

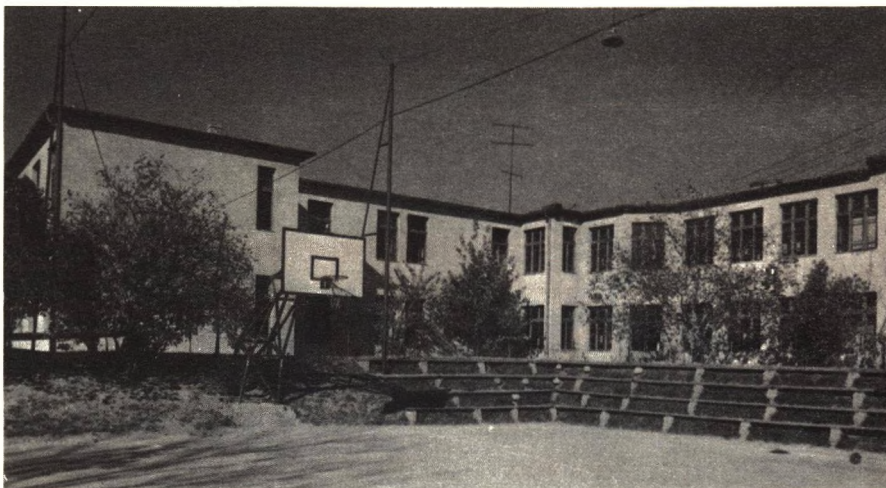
A gyermekintézmény fenntartásához a vállalati hozzájárulás évente 1 200 000 Ft.

Munkásszállás

1950-ben épült 1,5 millió Ft-os felújítási költséggel. Itt a gyár dolgozói minimális térítés ellenében kulturált körülmények között laknak.

A munkásszálláshoz sportpálya is hozzátartozik.

Az épületfenntartás költségeihez a vállalati hozzájárulás évente cca. 300 000 Ft.

Szociális juttatás

A vállalat szociális juttatásai a gyár dolgozói részére az alábbiakban részletezhetők:

<i>étkeztetési hozzájárulás, évi</i>	<i>4 000 000 Ft</i>
<i>bölcsőde és óvodai hozzájárulás, évi</i>	<i>1 200 000 Ft</i>
<i>munkásszállás fenntartásához</i>	<i>300 000 Ft</i>
<i>munkaruha és védőételek</i>	<i>3 100 000 Ft</i>
<i>utazási hozzájárulás</i>	<i>6 000 000 Ft</i>
<i>kulturális jóléti hozzájárulás (üdültetés, nyári tábor)</i>	<i>1 250 000 Ft</i>
<i>segélyek</i>	<i>700 000 Ft</i>
<i>lakásra kamatmentes kölcsön 30 éves visszafizetésre, évi</i>	<i>6 000 000 Ft</i>

Közlekedés

A felszabadulás előtt a gyár dolgozói gyalog, vagy kerékpáron jártak munkába. Menetrendszerű autóbuszjárat a gyár felé nem volt, munkásjárat pedig még kevésbé.

1952-ben ponyvával fedett teherautókon, 1953-ban pedig ún. bódés teherautókon történt a szervezett munkásszállítás.

Ma már a menetrend szerinti hivatalos járatokon kívül, az AKÖV-vel kötött megállapodás értelmében az egyes műszakok kezdete előtt és azok befejezése után, rendszeresített munkásjáratok közlekednek.

A 2300 főt kitevő vidéki dolgozók részére a vállalat évi 6 000 000,- Ft-os utazási hozzájárulást ad.

A VT gyár saját üdülotelepekkel is rendelkezik. Ezek a telepek Agárdon, Csopakon és Komáromban vannak.

Az agárdi telep már teljesen beépült. Ez inkább hétfégi jellegű üdülőhely, bár hosszabb ott-tartózkodásra is alkalmas.

A Balaton melletti Csopakon levő vállalati üdülő már jobb pihenési lehetőséget biztosít a gyár dolgozói számára.

A komáromi üdülő az ott feltárt melegvízű gyógyforrás kihasználására lett építve. Ez az üdülő a téli időszakban is alkalmas lesz a pihenésre és gyógyulásra szoruló VT dolgozók fogadására és ellátására, mely a tervek szerint tovább lesz bővítve.

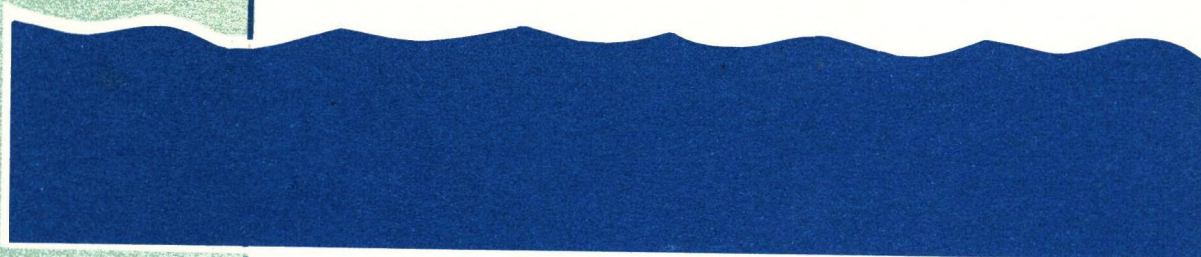
Vállalati üdülők

Csopak

Agárd

X. fejezet

**Kulturális
helyzet,
sport**

*A leventeotthontól a
művelődési házig
VT ifjúsági klub
Szakmunkásképzés
Könyvtár
Sport*

A leventeotthontól a művelődési házigig

A felszabadulás előtt még a gyár építésével egyidejűleg ún. leventeotthon is épült magyaros stílusban, nádtetővel. Ez a leventeotthon fele akkora volt, mint a mostani művelődési ház.

A felszabadulás előtt a gyár kulturális életét csupán csak egy énekkar képviselte, vezetője a gyár egyik dolgozója – művezetője – Varsádi János énekpedagógus volt. Az énekkar több ízben szerepelt sikeresen Budapesten és vidéken.

A felszabadulás után 1946-ban, a leégett leventeotthon tövében a szabadban, felvonulással, énekszóval, tánccal és tömegjátékokkal megindult a kulturális élet is.

A kultúrterem ebben az időszakban az igazgatási épületben volt a mai tanácsterem helyén.

A kultúrgárda számára mindössze egy zongora állt rendelkezésre. A muzsika szellemét Beethoven, Mondschein szonátájának grafikai ábrázolása képviselte. Ezt a grafikát a gyár egyik művészeti főiskolát végzett dolgozója alkotta.

1947-ben megalakult a színjátszó csoport.

1948-ban a volt Leventeotthon újjáépült és ezzel megalakult a VT kultúrotthon.

Elsőnek az énekkar, majd a tánccsoport, ezt követőleg a bábcsoport és az irodalmi kör kezdte meg a működését.

1950-től kezdve vált szervezetté a gyár kulturális élete.

Lendületes, új szellemű kultúrtevékenység és kultúrélet 1957-ben kezdődött, ebben az esztendőben vette fel az otthon a „József Attila kultúrotthon” nevet.

1959-ben megalakult a képzőművészeti szakkör és a magasabb fokú ismeretterjesztés céljából létrehozták a munkásakadémiát. 1960-ban alakult meg a fotószakkör és ekkor vette kezdetét a dolgozók általános iskolai oktatása is.

A sokoldalú kulturális tevékenység következtében a kultúrotthon 1966-ban kultúrházzá lett.

1969-ben pedig a művelődési ház rangjára emelkedett. Eredményes és hasznos tevékenységét mi sem bizonyítja jobban, mint a külföldi és belföldi kultúrsikerek sorozata. 35 értékes díj, 63 oklevél és diploma bizonyítja a VT gyár kulturális tevékenységének magas színvonalát.

VT Ifjúsági Klub

1967-ben a városi Vidámparkban megalakult a VT gyár fiatal dolgozóinak a klubja a „VT Ifjúsági Klub.”

Itt a klubesteken és egyéb rendezvényeken kívül ismeretterjesztő előadások és tárlatok gazdagítják a kulturális programot. Az ifjúság számára korszerű szórakoztató és játékberendezések állnak rendelkezésre, melyek hasznos időtöltéssel foglalják le a fiatalság szabad idejét.

Az államosítás után kezdődött meg a vállalaton belüli szakmunkás-képzés kialakítása. A szakmunkás utánpótlás biztosítása céljából, 1948-ban 40 fővel indult meg az oktatás. Ez a kezdeményezés a kezdeti nehézségek leküzdése után fokozatosan fejlődött és a tanulók létszáma is egyre nőtt.

Ma már a vállalaton belül 10 tanteremben folyik a kétműszakos, ún. kabinet rendszerű oktatás. Csoportképzés keretében 300 fő sajátítja el a választott szakmát. Az oktatók száma 31 fő, közülük 17 fő a vállalat, 14 fő pedig a MÜM állományába tartozik.

Ún. szórványképzésben, üzemi produktív munkahelyeken további 400 főnyi tanulócsoporthoz készül fel arra, hogy a későbbiek folyamán mint a gyár neveltjei továbbfejlesszék a VT gyár műszaki kultúráját.

Könyvtár

A VT Művelődési Házban, annak költségvetési keretében 11 000 kötetes szépirodalmi és ismeretterjesztő könyvtár működik. A könyvek és az olvasás népszerűsítése érdekében 18 kihelyezett – letéti – fiókkönyvtár is működik az egyes üzemekben, a munkásszálláson, az üdülőkben és a VT Ifjúsági Klubban.

A könyvtár évi forgalma 2000 fő könyvtárlátogató és 25 000 könyvtári egység.

A műszaki fejlesztés költségvetési keretében működő műszaki könyvtár állománya 25 000 kötet szakkönyv.

A könyvtár folyóirat-állományának megoszlása a következő:

demokratikus	320
tőkés	790
magyar	1200
összesen	2310 féle folyóirat áll a

könyvtárlátogatók rendelkezésére.

*A vállalat területén működő műszaki fiókkönyvtárak száma: 23.
A havi átlagos forgalom 1200 fő és 2300 könyvtári egység.
Az olvasók megoszlási aránya: 62% műszaki és 38% fizikai dolgozó.
Külön figyelmet érdemel a fizikai dolgozók magas arányszáma az országos átlaghoz képest, mely 3–4% körül mozog.*

A felszabadulás előtt a gyártelep építésével egyidejűleg létesült a jelenleg is meglévő sportpálya.

Annak idején ezen a pályán atlétikai versenyeket, üzemek közötti labdarúgó-mérkőzéseket és ünnepélyeket rendeztek. A leventeoktatás is itt történt. Öltöző gyanánt a leventeotthon szolgált.

A felszabadulás után, 1948-ban épült fel a jelenlegi öltöző és sportiroda, és ezzel egyidejűleg megalakult a VT gyár keretében működő

Székesfehérvári Vasas Sport Klub.

Ez a sportpálya számos mérkőzés és egyéb sportrendezvény színhelye volt és a VT sportolói sok értékes eredménnyel gazdagították a magyar sportéletet.

Sport

Tekintettel arra, hogy ez a sportpálya ma már nem elégíti ki az igényeket és területe gyárfejlesztési célokra is kell, ezért új VT sportstadion épült Sóstón. Ennek avatására 1967-ben került sor. Az új és korszerű VT stadion a további fejlesztésekre is megfelelő. Jelenleg 16 000, a későbbiek folyamán pedig 25 000 néző befogadására lesz alkalmas. Tervbe van véve az esti mérkőzések lebonyolításához a pályavilágítás bevezetése is.

1968-ban a VT Vasas Sport Klub felvette a

VIDEOTON SPORT KLUB *nevet.*

Ennek a névváltoztatásnak voltak ellenzői is, de ma már bizonyosodott az, hogy belföldön és külföldön egyaránt nagymértékben népszerűsíti a VIDEOTON márkanevet a VIDEOTON Sport Klub szereplése.

Így a kereskedelmi propagandát eredményesen egészíti ki a sportpropaganda is.

A VIDEOTON Sport Klub keretében az alábbi szakosztályok működnek:

*Labdarúgó
Kosárlabda
Kézilabda
Atlétika
Kerékpár
Asztalitenisz
Tenisz
Sakk
Kajak-kenu
Motocross
Vitorlás*

A labdarúgó-csapat és a kosárlabda-csapatok az NB I-ben szerepelnek, a férfi kézilabda-csapat pedig az NB I B-ben.

A jövő ...

Gyárfejlesztés

Gyártmányfejlesztés

Szociális ellátás fejlesztése

A „leg”-korszak

A jövő fejlődésének útja

Gyárfejlesztés

A történelem az élet tanítómestere!

*Hogyha a jövőndő útjait akarjuk kimérni, hasznos, ha visszatekin-
tünk az elmúlt idők tapasztalataira is.*

*A VT gyár történetére visszapillantva megállapítható, hogy annak
fejlődése a legutóbbi 15 esztendőben igen figyelemreméltó volt.*

*Ez az időszak – amit méltán korszaknak is lehet nevezni – három
főmozzanatot foglal magában:*

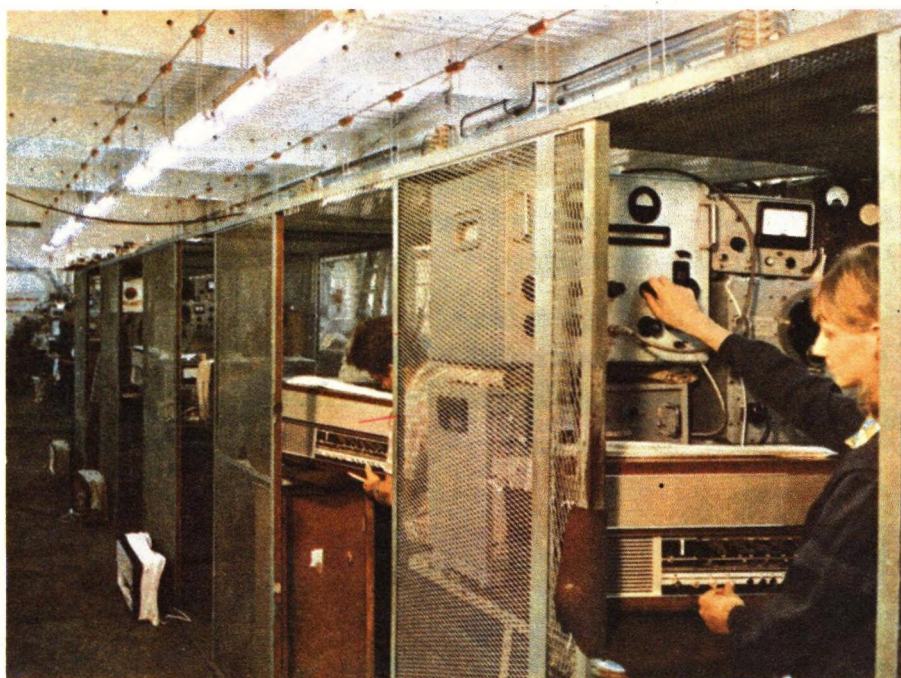
- a gyárfejlesztés,*
- a gyártmányfejlesztés és*
- a szociális ellátás fejlesztése.*

*A gyárfejlesztés tekintetében nem lehet figyelmen kívül hagyni azt
a tényt, hogy egy teljesen más gyártási profilra létrehozott gyárat
kellett és kell, a mai profilnak megfelelő új és korszerű iparteleppé
átalakítani.*

*Ez a körülmény a kitűzött feladatok megoldását kétszeresen is
megnehezíti. A korszerűsítés terén idáig megtett lépések a folyama-
tos és tervszerű gyárfejlesztést igazolják.*

*Ennek köszönhető az, hogy pl. ma már a VT gyárban Közép-Európa
legkorszerűbb futószalagján történik a televíziókészülékek nagy-
ipari tömeggyártása. Hasonló a helyzet a rádiógyártás vonalán is.*

A speciális rádiók impozáns új üzeme, a TMK üzem, a szerszámgyártó üzemegység, a műanyag és a hangszóró üzemrekonstrukciója, a tranzitraktár, az épülő galvanizáló nagyüzem és a kazánház továbbfejlesztése, valamint az irodaépületek, mind egy-egy állomása a gyárfejlesztés nagy munkájának. Tekintettel arra, hogy a VT gyár ipari és politikai vonatkozásban is számottevő tényező lett, nem maradhatott el az igazgatósági fogadó és tanácsterem átalakítása és ezzel kapcsolatosan a bemutatóterem és a gyári múzeum létesítése sem. Az anyavállalat fejlődése mellett tervszerűen folyik a veszprémfajsi és az ajkai leányvállalatok továbbfejlesztése is, valamint új üzemegységek létrehozása és továbbfejlesztése Tabon és Sárbogárdon.

*Az elmúlt 15 esztendő
gyárfejlesztési munkája
biztosíték arra,
hogy az elkövetkezendő tervidőszakok során
megvalósuljon a 15 000 főt
foglalkoztató korszerű*

VIDEOTON

nagyüzem

A gyártmányfejlesztés terén a legjelentősebb fordulat akkor történt, amikor a VT Gyárban áttértek a hadianyaggyártásról a közszükségleti cikkek gyártására.

A legdöntőbb lépés pedig akkor következett be, amikor a híradásipari profilt választották és elkezdődött a híradástechnikai termékek gyártása.

Ez hosszú időre meghatározta a technikai, valamint a gazdasági fejlődés útját.

Ennek az irányvonalnak köszönhető az, hogy ma már a VT gyár az ország tervgazdaságának számottevő tényezője lett és a KGST keretén belül is jelentős szerepe van.

A jövőben ezen a téren idáig elért eredményeket kell tovább fejleszteni, hogy a

VIDEOTON

Gyár ne csak az ország, hanem

Közép-Európa egyik híradástechnikai bázisa legyen.

Napjainkban a technika fejlődése a híradástechnikában szinte robbanásszerű. Ez határozza meg a gyártmányfejlesztés követendő útját is.

A VT gyár eddig is rugalmasan követte a technika előrehaladását, a jövőben pedig még fokozottabb mértékben fogja szolgálni azt a törekvést, hogy a

VIDEOTON

gyártmányok világviszonylatban elismertek és versenyképesek legyenek.

Szociális ellátás fejlesztése

A szociális ellátás fejlesztése terén figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy a felszabadulás előtti idők szociális adósságait is pótolni kell.

A fentiekén kívül még tudomásul kell venni azt is, hogy egy olyan nagy ipartelepnek, mint a VIDEOTON gyár, a szociális ellátottságát a gyártelepen belül biztosítani már nem lehet.

Mindezek figyelembevételével a korszerű szociális ellátás bázisa gyanánt a gyárral szemben levő terület jöhet számításba.

Ezen a területen – közvetlenül a gyár közelében – megoldhatók mindazok a problémák, melyek ma még megoldásra várnak.

Ilyenek a korszerű

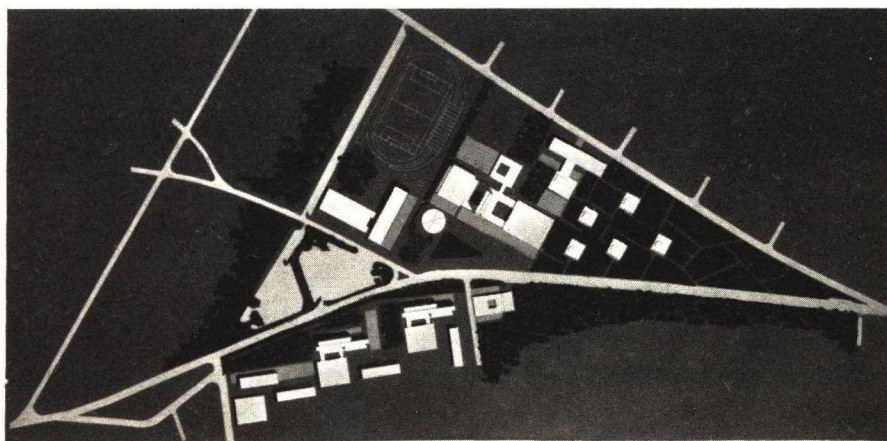
étkeztetés
egészségügyi szolgálat
szolgáltatás
kultúrház
oktatás
lakóházak
sportolási lehetőség
gépkocsiparkolás

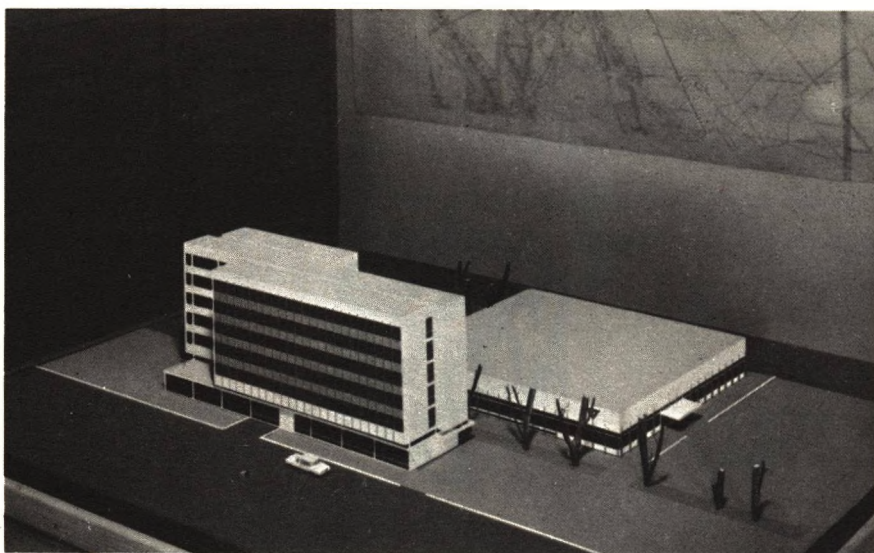
Az étkezést 4000 főre tervezett étterem fogja ellátni, kiegészítve bisztróval, eszpresszóval, és cukrászdával.

Az egészségügyi szolgálat ellátására új orvosi rendelőintézet és gyógyszerár épül.

A szolgáltatás létesítményei a következők lesznek:

áruház
üzletek
posta
patyolat
könyvtár
hírlapárúsítás

A régi, elavult kultúrházat 600 főt befogadó korszerű művelődési ház váltja fel.

Felépült már a szakmunkásképző iskola, ahol korszerűen felszerelt tantermekben és tanműhelyben fogják elsajátítani a választott szakmát a jövő szakemberei.

A lakóházépítési akció keretében korszerű lakások épülnek a gyár dolgozói részére.

Ezen a szociális komplexumon a sportolási lehetőség is biztosítva lesz egy új sportpályán, amelynek körvonalai már kialakulóban vannak.

A gyár dolgozói részére gépkocsi-parkolóhely is épül.

Ez a nagyvonalú gondoskodás bizonyítja, hogy a szocializmusban legfőbb érték az ember!

A VT gyár történetében az 1955–1970 évek közötti időt a legtalálóbban a gyár „leg” korszakának lehetne nevezni.

Ebben az időszakban valósultak meg mindazok az elhatározások, melyek a gyors fejlődést eredményezték.

Legelsőnek ismerte fel a híradástechnika előretörését és ennek a felismerésnek az alapján új gyártási profilt választott. (Ez volt a híradásipari profil kialakításának az időszaka)

Legelsőnek vezette be a rádiókészülékeknél Magyarországon a nyomógombos hullámváltó rendszert. (R-545 tip. rádió)

Legelsőnek gyártott Magyarországon nagyképcsöves televíziókészüléket (Munkácsy TV készülék).

Legelsőnek ismerte fel a szervizek jelentőségét és ennek a felismerésnek az alapján megszervezte a vidéki szervizhálózatot (23 területi VT vevőszolgálat az országban).

Legelsőnek ismerte fel a vidék kereskedelmi jelentőségét és ennek alapján megszervezte a vidéki kiállítások árupropagandáját (164 kiállítás az ország vidéki városaiban és községeiben).

A „leg”-korszak

A gyárvezetés

Legelsőnek gyártott Magyarországon hordozható kisképcsöves televíziót (Minivizor).

Legelső volt az ipari üzemek között a megyében, ahol bevezették a gépi adatszolgáltatás alapján való gazdasági számításokat (GAFÓ).

Legelsőként ismerte fel a márkanév jelentős szerepét és merész elhatározással cégnevet változtatott (VIDEOTON).

Legelsőnek használta fel a korszerű propaganda valamennyi eszközét arra, hogy a régi gyár új neve a legrövidebb idő alatt a legszélesebb köztudatba menjen (rádió, televízió, sajtó, plakát, fényreklám, film, sport, színház, kiállítások, nyomdai termékek stb.).

Legelsőnek ismerte fel az iparág export jelentőségét és élve az új mechanizmus lehetőségével, önálló exportőr lett. (VIDEOTON Ipari Külkereskedelmi RT.)

Mindezek a kellő időben történt gyors elhatározások biztosítékai annak, hogy a jövőben is hasonló előrelátással alakuljon a VT gyár útja és biztosítva legyen a gyár dolgozóinak munkája és ezen keresztül fokozódjék a gyárnak a nemzetgazdaságban betöltött jelentős szerepe.

ÜGY LEGYEN!

Nagy utat tett meg a Kedves Olvasó, amikor arra vállalkozott, hogy végig kísérelje ennek a vállalatnak a történetét, a

VADÁSZTÖLTÉNYGYÁRTÓL

A VIDEOTON - GYÁRIG

Nem lenne azonban teljes a munka, ha nem emlékeznénk meg itt azokról a dolgozókról, akik az elmúlt évtizedek sokszor igen-igen nehéz munkájának a cselekvő részesei voltak.

Köszönet illeti meg ezért mindazokat, akik irányító, szervező és fizikai munkával járultak hozzá mai eredmények eléréséhez.

S most, hogy e könyv lapjainak forgatásával egyidejűleg évtizedeket hagytunk magunk mögött, a Kedves Olvasóval együtt, melyek gondokról, örömekről, fejlődésről, eredményekről számoltak be, hadd zárjuk úgy sorainkat, hogy kívánjuk a VIDEOTON-gyár dolgozóinak, az egész országnak, s a világ minden népének, hogy az elkövetkező évtizedeket békében érijék s éljék meg.

Ha ez a kívánság teljesül, biztosak vagyunk benne, hogy Vállalatunk kollektívája hazánk felszabadulásának 50. évfordulójára megjelenő második kötetben ma még nem sejtett eredményekről tájékoztatja a Kedves Olvasót.

Az Olvasó türelmét és figyelmét megköszöni a

Szerkesztő Bizottság

Székesfehérvár, 1970

Székesfehérvár

AZ ELSŐK...

A Csepeli Hadianyaggyár VT üzemében, még a fehérvári gyár üzemelése előtt.

Műszakvezető: Szánti József (ma is itt dolgozik)
Adm. vezető: Szakolczay Erzsébet (ma is itt dolgozik)

A felszabadulás utáni idők első dolgozói, az új élet megindítói:

Csabai Tódor (ma is itt dolgozik)
Fekete József
Győri István
Kéri Ferenc (ma is itt dolgozik)
Liszits János (ma is itt dolgozik)
Susánszky Sándor
Tepliczky Aladár
Tóth János

Az első Üzemi Bizottság tagjai:

Csabai Tódor (ma is itt dolgozik)
Ferenc Mózes (ma is itt dolgozik)
Kéri Ferenc (ma is itt dolgozik)
Liszits János (ma is itt dolgozik)
Sztancsik Béla (ma is itt dolgozik)

Az első újtó:

Az újtási mozgalom a szocialista társadalom vívmánya, mely egyben a szocialista akkumuláció egyik kiapadhatatlan forrása!

Az első újtási javaslatot Szánti József adta be 1948. II. 21-én.

VT-gyártmányok 1946–1959 között

1946 A felszabadulási idő, a „hőskor” gyártmányai:

*lópatkó
patkószeg
fejes szeg
dísznóorr karika
egérfogó
szarkaméreg
rézgálic*

1947 A profilnak már jobban megfelelő gyártmányok:

*ipari rugó
bútor rugó
saller szorító – saller csésze
kerékpár szelep
kerékpár zár
mérlegsúly
rendőrsisak tarély
amorce doboz
textilorsó
csévekupak
kártoló-kanna
bobin gyűrű
vetélő
selfaktor tengely
overál karika
gyermekkosci sárvédő
ajtó- és ablakpánt
kapupánt csavar
futballpumpa
lakat
szifon fej
ruhaakasztó
húzóskocsi
gázpisztoly
bakelit cikkek*

1947 Az „Alba Chemia” gyártmányai:

Gyógyszeripar részére

*östron
digitális
alba barit pró röntgen
etilacetát
benzilklorid
magnéziumkarbonát*

Textilipar részére

sósavas anilin
vasklorid
foszfortriklorid

Bőripar részére

magnéziumszulfát
káliumszulfát

Pyrotechnikai ipar részére

káliumklorát
báriumnitrát
ólomnitrát

Fotóipar részére

báriumszulfát

Műtrágyaipar részére

foszforsav

Mezőgazdaság részére

cinkfoszfid

1948 Az államosítás utáni gyártmányok:

autógyújtógyertya
vadástöltény
bányagyutacs
textilipari berendezések
motoralkatrészek
TZMS csoportba tartozó gyártmányok

1953 Közzükségleti gyártmányok:

„Dongó” motor
„Moped” motor

1954 híradásipari alkatrészek

1955 rádiókészülékek

1959 televíziókészülékek

Az első 3 éves tervidőszak első évének termelési előirányzata:

I. Fémipari cikkek

textilorsók	10 000 db	900 000 Ft
kártolókanonák	2 000 db	120 000 Ft
mérlegsúlyok	10 000 db	161 000 Ft
kerékpárszelepek	1 000 000 db	1 000 000 Ft
lakatárak	25 000 db	250 000 Ft
hőpalackburkolat	100 000 db	200 000 Ft
ampulafűrészek	4 000 000 db	480 000 Ft
gyutacshüvelyek és kupakok	2 000 000 db	360 000 Ft
klf. rugók	30 000 kg	102 000 Ft
Összesen:		<u>3 573 000 Ft</u>

II. Vegyipari cikkek

bányagyutacsok	3 000 000 db	900 000 Ft
amorce	30 000 000 db	75 000 Ft
riasztó lövedék	5 000 000 db	400 000 Ft
Összesen:		<u>1 375 000 Ft</u>

III. Faipari cikkek

gyutacs csomagoló ládák	600 db	15 000 Ft
vegyes faárak	30 000 db	300 000 Ft
Összesen:		<u>315 000 Ft</u>

Összesítés:

I.	3 573 000 Ft
II.	1 375 000 Ft
III.	315 000 Ft
Összesen:	<u>5 263 000 Ft</u>

115%-ra TELJESÍTVE!

A géppark 1943-ban:

51 db automata forgácsoló gép (Index, Tornos Thiel)
16 db félautomata forgácsoló gép (Skoda)
36 db utánszterga
38 db marógép (14 db vízszintes, 20 db függőleges, 4 db horonymaró)
17 db menetmarógép
120 db asztali fúrógép
11 db oszlopos fúrógép
12 db menetfúrógép
4 db rugóautomata (Wafios)

A géppark 1948-ban:

144 db automata forgácsológép (Index, Tarex, Skoda,
Bechler Sztankó, Man,
CVA, Greenle, Gried-
ley)

6 db félautomata forgácsológép (Skoda)

51 db utáneszterga

14 db eszterga

71 db marógép (42 db vízszintes, 25 db függőleges,
4 db horonymaró)

11 db menetmaró (Heller)

2 db menethengerlő

156 db asztali fúrógép

16 db oszlopos fúrógép

16 db menetfúrógép'

5 db csiszológép (Centerles , csúcs, lyuk, lap)

15 db célgép (befűrészelő, sajtoló stb.)

6 db rugóautomata

Rádiógyártás

	<i>Tipus</i>	<i>db</i>	<i>évi össz. termelés</i>	
1955	R-545 <i>Jubiláte</i>	13 000 db	13 000 db	
1956	R-545 A <i>Jubiláte</i>	11 000 db		
	R-545 <i>Jubiláte</i>	22 500 db		
	B-545 <i>Jubiláte</i>	12 000 db		
	R-636 <i>Velence</i>	6 500 db		
	B-646 <i>Velence</i>	4 500 db		
	R-646 <i>Velence</i>	5 000 db	61 500 db	
1957	R-545 <i>Jubiláte</i>	34 500 db		
	R-545 A <i>Jubiláte</i>	500 db		
	B-545 <i>Jubiláte</i>	2 000 db		
	B-646 <i>Velence</i>	11 000 db		
	R-636 <i>Velence</i>	29 000 db		
	R-646 <i>Velence</i>	12 500 db		
	R-656 <i>Balaton</i>	29 000 db		
	R-736 <i>Fehérvár</i>	20 500 db		
	R-736-A <i>Fehérvár</i>	2 000 db		
	R-846 <i>Diadal</i>	4 000 db		
	B-746 <i>Fehérvár</i>	2 500 db	147 500 db	
	1958	R-545 <i>Jubiláte</i>	600 db	
		B-545 <i>Jubiláte</i>	10 000 db	
R-636 <i>Velence</i>		13 000 db		
R-646 <i>Velence</i>		12 000 db		
B-646 <i>Velence</i>		3 000 db		
R-656 <i>Balaton</i>		3 000 db		
R-736 <i>Fehérvár</i>		22 000 db		
R-736 F <i>Fehérvár</i>		4 000 db		
R-736 A <i>Fehérvár</i>		1 200 db		
B-746 <i>Fehérvár</i>		13 000 db		
R-846 <i>Diadal</i>		1 000 db		
R-856 <i>Diadal</i>		8 200 db		
R-8668 <i>Diadal</i>		45 500 db		
R-946 <i>Symphonia</i>		8 500 db		
R-822 <i>Tihany</i>		20 000 db		
B-858 <i>Csobánc</i>		500 db		
Sz-836 <i>szet</i>	55 000 db	220 500 db		

	Típus		db	évi össz. termelés
1959	B-545	Jubiláte	2 000 db	
	R-636	Velence	10 500 db	
	R-646	Velence	21 000 db	
	B-646	Velence	13 500 db	
	R-629	Velence	4 000 db	
	R-736 F	Fehérvár	10 000 db	
	B-746	Fehérvár	10 000 db	
	R-822	Tihany	2 500 db	
	B-858	Csobánc	9 000 db	
	B-858 F	Csobánc	4 000 db	
	R-8668	Diadal	6 000 db	
	R-926	Badacsony	4 000 db	
	R-946	Symphonia	10 000 db	
	B-958	kis Symphonia	3 000 db	
	R-999	kis Symphonia	8 000 db	117 500 db

Ebben az évben elkészült az 500 000. db rádiókészülék

1960	R-035	Symphonia	7 000 db	
	R-045	„Daxli”	2 000 db	
	R-0146	„Daxli”	1 500 db	
	B-646	Velence	1 500 db	
	R-736	Fehérvár	1 800 db	
	R-646	Velence	13 000 db	
	R-822	Tihany	700 db	
	B-858	adapteres Csobánc	3 000 db	
	B-858	Csobánc	2 000 db	
	R-926	Badacsony	15 000 db	
	R-946	Symphonia	18 500 db	
	R-956-G	Melodia	2 000	
	R-999	kis Symphonia	19 000	
	B-646	szet	500	87 500 db
1961	R-035		16 500	
	B-037		5 100	
	R-646	Velence	21 000	
	R-0146	„Daxli”	1 500	
	R-045		1 000	
	EC-55		3 500	
	R-956 G	Melodia	700	
	EC-55 G		6 000	
	R-946	Symphonia	27 000	
	EC-44		4 000	

	<i>Típus</i>		<i>db</i>	<i>évi össz. termelés</i>
	R-736	Fehérvár	1 700	
	R-926	Badacsony	4 000	
	R-999		34.000	
	BR-311	szet	11 500	137 500 db
1962	R-035		6 000	
	R-135		4 000	
	B-037		10 000	
	B-137		24 000	
	R-646	Velence	34 000	
	R-926	Badacsony	14 000	
	ED-55		16 500	
	R-0146	„Daxli”	2 500	
	R-045		500	
	EA-53		5 000	
	R-946	Symphonia	21 000	
	B-137	szet	5 000	142 500 db
1963	B-037		5 000	
	B-137		3 000	
	EA-53		20 000	
	R-946	Symphonia	14 000	
	R-646	Velence	16 000	
	R-926	Badacsony	13 000	
	EA-64		3 000	74 000 db

Ebben az évben elkészült az 1 000 000. db rádiókészülék.

1964	R-946	Symphonia	12 500	
	R-646 U	Velence	15 000	
	AR-612	Pacsirta	17 000	
	EA-64		4 000	
	B-237		500	
	R-135 F II.		4 000	
	EA-53		2 000	
	R-4330		4 000	
	R-926	Badacsony	9 500	
	B-137 F II		4 000	
	BZS-51	Madison	13 500	
	R-4400		6 000	
	R-4350		5 000	
	AR-612	Pacsirta sasszé	1 500	
	EA-64	sasszé	2 000	
	OX-71	szet	10 000	
	BZS	leért.	1 500	112 000 db

	Típus		db	évi össz. termelés
1965	R-4010	Dallam	3 000	
	R-646 U	Velence	10 000	
	BZS-51	Madison	30 500	
	R-926	Badacsony	14 500	
	R-4330		28 000	
	R-4400		36 000	
	AR-612	Pacsirta	20 000	
	BR-1064	Orianton	44 000	
	R-4350		19 000	
	B-137		8 000	
	GR-4400		1 000	
	ZR-4400		500	
	AR-612	Pacsirta sasszé	500	
	BZS-51	leért.	7 500	222 500 db
	1966	BR-1064	Orianton	49 000
R-4010		Dallam	38 500	
R-4350			23 000	
R-4400			46 000	
R-4330			18 000	
R-926		Badacsony	25 000	
B-137			14 000	
AR-612		Pacsirta	12 500	
R-5700		sztereó	3 500	
BR-103		Camping	5 000	
GR-4400			1 500	
ZR-4400			2 000	
GR-612			500	
GR-4400		suprafonos	2 000	240 500 db

Ebben az évben elkészült az 1 500 000. db rádiókészülék

1967	R-926	Badacsony	15 000
	R-4010	Dallam	6 500
	R-4330		16 000
	R-4500		4 000
	R-5700	sztereó	2 500
	BR-1064	Orianton	46 000
	BR-113	Carorion	2 500
	BR-113 A		3 000
	BR-113 B	Camping de Lux	17 000
	BR-103	Camping	9 000
	R-4360	Velence de Lux	24 700
	BR-71	Weekend (füles)	2 000

<i>Típus</i>	<i>db</i>	<i>évi össz. termelés</i>
<i>B-3100 Strand</i>	<i>23 500</i>	
<i>B-3110 Fecske</i>	<i>4 100</i>	
<i>BR-711 Weekend (füles)</i>	<i>2 000</i>	
<i>R-4200 Junior</i>	<i>3 000</i>	
<i>R-4201 Junior</i>	<i>2 000</i>	
<i>R-4430 Symphonia de Lux</i>	<i>18 000</i>	
<i>R-4901 Melodyn</i>	<i>20 000</i>	
<i>R-4100 Junior</i>	<i>6 000</i>	
<i>GR-4400</i>	<i>4 500</i>	
<i>ZR-4400</i>	<i>3 000</i>	
<i>YR-4400</i>	<i>1 000</i>	
<i>XR-4400</i>	<i>220</i>	235 500 db
1968 <i>BR-1064 Orionton</i>	<i>54 000</i>	
<i>R-4360 Velence de Lux</i>	<i>18 500</i>	
<i>R-4430 Symphonia de Lux</i>	<i>8 500</i>	
<i>R-4900 Melodyn</i>	<i>20 000</i>	
<i>B-3100 Strand</i>	<i>48 000</i>	
<i>BR-103 Camping</i>	<i>2 500</i>	
<i>BR-113 B Camping de Lux</i>	<i>36 000</i>	
<i>R-4100</i>	<i>6 000</i>	
<i>B-3110 Fecske</i>	<i>4 500</i>	
<i>BR-114 Camping Super</i>	<i>3 500</i>	
<i>RB-1601 Minisuper</i>	<i>24 000</i>	
<i>R-4901 Melodyn</i>	<i>4 500</i>	
<i>R-4300 Harmonia</i>	<i>12 500</i>	
<i>RZ-4900</i>	<i>500</i>	
<i>XR-4930</i>	<i>3 500</i>	
<i>XR-5930</i>	<i>1 500</i>	
<i>VR-4930</i>	<i>2 500</i>	
<i>GR-4900</i>	<i>5 000</i>	
<i>YR-4930</i>	<i>500</i>	
<i>ZR-4930</i>	<i>500</i>	
<i>GR-4410</i>	<i>4 500</i>	261 000 db

Ebben az évben elkészült a 2 000 000. db rádiókészülék

1969 <i>R-4900 Melodyn</i>	<i>9 500</i>
<i>R-4901 Melodyn</i>	<i>28 500</i>
<i>BR-113 B Camping de Lux</i>	<i>31 500</i>
<i>RB-3601</i>	<i>3 000</i>
<i>RB-3602</i>	<i>4 500</i>
<i>RB-3603</i>	<i>14 500</i>

<i>Típus</i>	<i>db</i>	<i>évi össz. termelés</i>
<i>RB-3604 Lidó</i>	<i>8 500</i>	
<i>RB-1601 Minisuper</i>	<i>33 000</i>	
<i>RB-2601 Teenager</i>	<i>30 000</i>	
<i>R-4430 Symphonia de Lux</i>	<i>9 500</i>	
<i>R-4360 Velence de Lux</i>	<i>5 500</i>	
<i>R-4300 Harmonia</i>	<i>5 500</i>	
<i>BR-114 Camping super</i>	<i>8 500</i>	
<i>R-5932 sztereó</i>	<i>1 500</i>	
<i>RB-2602 Sirály</i>	<i>15 000</i>	
<i>RZ-4900 utánzengős</i>	<i>500</i>	
<i>RA-2102 Velence de Lux</i>	<i>12 000</i>	
<i>R-4902</i>	<i>2 000</i>	
<i>XR-4930</i>	<i>500</i>	
<i>VR-4930</i>	<i>500</i>	
<i>GR-4900</i>	<i>3 500</i>	
<i>GR-4410</i>	<i>3 500</i>	
<i>XR-5930</i>	<i>2 000</i>	
<i>ZR-4931</i>	<i>500</i>	
<i>ZR-4930</i>	<i>500</i>	
<i>XR-5930</i>	<i>500</i>	
<i>GR-4300</i>	<i>1 500</i>	<i>236 000 db</i>

Televíziógyártás

	<i>Típus</i>		<i>db</i>	<i>évi össz. termelés</i>
1959	<i>T-5391</i>	<i>Munkácsy</i>	16 500	16 500 db
1960	<i>T-5391</i>	<i>Munkácsy</i>	39 000	
	<i>T-4302</i>	<i>Benczur</i>	15 500	
	<i>T-4303</i>	<i>Tavaszi</i>	5 000	59 500 db
1961	<i>T-5391</i>	<i>Munkácsy</i>	32 000	
	<i>T-4303</i>	<i>Tavaszi</i>	42 500	
	<i>TB-631</i>	<i>Kékes</i>	500	75 000 db
1962	<i>T-5391</i>	<i>Munkácsy</i>	26 000	
	<i>T-4303</i>	<i>Tavaszi</i>	25 500	
	<i>TB-43</i>	<i>Kékes</i>	34 000	
	<i>TA-61</i>	<i>Alba Regia</i>	8 000	93 500 db
1963	<i>T-5391</i>	<i>Munkácsy</i>	7 500	
	<i>TB-631</i>	<i>Kékes</i>	57 000	
	<i>TA-61</i>	<i>Alba Regia</i>	43 500	
	<i>TA-631</i>	<i>Carmen</i>	32 000	140 000 db
1964	<i>TA-61</i>	<i>Alba Regia</i>	20 500	
	<i>TB-631</i>	<i>Kékes</i>	87 000	
	<i>TA-631</i>	<i>Carmen</i>	25 500	
	<i>TA-643</i>	<i>Favorit</i>	19 500	
	<i>TB-642</i>	<i>Horizont</i>	10 000	162 500 db

Ebben az évben elkészült az 500 000. db televíziókészülék

1965	<i>TB-642</i>	<i>Horizont</i>	20 000	
	<i>TD-652</i>	<i>Horizont</i>	48 000	
	<i>TB-631</i>	<i>Kékes</i>	20 500	
	<i>TA-642</i>	<i>Sztár</i>	23 500	
	<i>TC-652</i>	<i>Sztár</i>	4 000	
	<i>TA-643</i>	<i>Favorit</i>	22 000	
	<i>TB-653</i>	<i>Favorit</i>	33 000	171 000 db
1966	<i>TA-643</i>	<i>Favorit</i>	10 000	
	<i>TB-653</i>	<i>Favorit</i>	20 000	
	<i>TD-663</i>	<i>Favorit</i>	52 000	
	<i>TC-652</i>	<i>Sztár</i>	56 000	
	<i>TD-652</i>	<i>Horizont</i>	36 000	
	<i>TF-662</i>	<i>Horizont</i>	22 500	196 500 db
1967	<i>TE-673</i>	<i>Favorit</i>	30 000	
	<i>TF-673</i>	<i>Balaton</i>	15 000	

<i>Típus</i>		<i>db</i>	<i>évi össz. termelés</i>
TD-663	<i>Favorit</i>	25 500	
TC-653	<i>Favorit</i>	10 000	
TA-643	<i>Favorit</i>	7 000	
TC-652	<i>Sztár</i>	38 500	
TH-672	<i>Sztár</i>	28 000	
TF-662	<i>Horizont</i>	35 000	
TE-662	<i>Mona Lisa</i>	18 000	
TA-675	<i>Minivizor</i>	6 500	213 500 db

Ebben az évben elkészült az 1 000 000. db televíziókészülék

1968	TC-652	<i>Sztár</i>	21 000	
	TH-672	<i>Sztár</i>	46 000	
	TH-682	<i>Sztár</i>	25 000	
	TE-662	<i>Mona Lisa</i>	5 000	
	TE-682	<i>Mona Lisa</i>	500	
	TE-673	<i>Favorit</i>	17 000	
	TC-653	<i>Favorit</i>	10 500	
	TD-663	<i>Favorit</i>	10 000	
	TF-673	<i>Balaton</i>	42 000	
	TD-684	<i>Mobilette</i>	5 000	
	TA-675	<i>Minivizor</i>	18 000	
	TC-684	<i>Olympia</i>	14 000	
	TI-672	<i>Fortuna</i>	1 000	
	TB-674 E	<i>szet</i>	18 000	233 000 db

1969	TH-672	<i>Sztár</i>	9 000	
	TC-652	<i>Sztár</i>	11 500	
	TH-682	<i>Sztár</i>	35 000	
	TA-4259	<i>Inter Sztár</i>	10 000	
	TA-4260	<i>Inter Sztár</i>	1 000	
	TC-653	<i>Favorit</i>	3 000	
	TE-673	<i>Favorit</i>	5 000	
	TF-673	<i>Favorit</i>	5 000	
	TA-2258	<i>Inter Favorit</i>	5 000	
	TA-2153	<i>Favorit</i>	5 000	
	TA-2152	<i>Favorit</i>	10 500	
	TA-2157	<i>Favorit</i>	14 000	
	TC-684	<i>Olimpia</i>	27 500	
	TA-4161	<i>Olimpia de Lux</i>	4 000	
	TA-4155	<i>Olimpia</i>	10 000	
	TA-4156	<i>Olimpia</i>	5 000	

<i>Típus</i>		<i>db</i>	<i>évi össz. termelés</i>
<i>TA-4158</i>	<i>Olimpia</i>	<i>14 000</i>	
<i>TA-4160</i>	<i>Olimpia de Lux</i>	<i>9 500</i>	
<i>TA-675</i>	<i>Minivizor</i>	<i>10 000</i>	
<i>TI-682</i>	<i>Fortuna</i>	<i>29 000</i>	
<i>TB-684</i>	<i>Mobilette</i>	<i>4 000</i>	
<i>TB-674 E</i>	<i>szet</i>	<i>7 000</i>	<i>234 000 db</i>

Ebben az évben elkészült az 1 500 000. db televíziókészülék

- 1958** *Budapesti Áruminta Vásár (BÁV)*
- 1959** *Budapesti Áruminta Vásár (BÁV)*
Párokongresszusi Kiállítás Szfehérvár
Beruházási Bankban rendezett kiállítás Bp.
Alkatrész kiállítás Bp. Technika Háza
Nemzetközi Híradástechnikai Kiállítás Bp.
- 1960** *Szentesi kiállítás*
Dunaújvárosi kiállítás
Budapesti Áruminta Vásár (BÁV)
KGM-B kiállítás
15. Felszabadulási kiáll. Szfvár
Szegedi Kiállítás
VT Mintabolt kiállítás Bpest
Szfvári kiállítás

- 1961** *Budapesti Ipari Vásár (BIV)*
Ernst Múzeumi kiállítás Bpest
Magyar Szovjet Barátság kiáll. Szfvár
KGM Műanyag Tárcaközi kiáll.
KGM, HIRIG. konstrukció kiáll. Bpest

A VT gyár árupropaganda kiállításai

1962 Pécsi kiállítás
 Komlói kiállítás
 Debreceni kiállítás
 Budapesti Ipari Vásár (BIV)
 Népfront „Béke” kiállítás Szfvár
 Miskolci kiállítás
 Szolnoki kiállítás
 Békéscsabai kiállítás
 Nyírbátori kiállítás
 Kaposvári kiállítás
 SZMT Újító és Műfejl. kiáll. Szfvár
 Egri kiállítás
 Enyingi kiállítás
 Népfront „Választási” kiállítás

1963 Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV)
 Tata - Tóvárosi kiállítás
 Miskolci kiállítás
 Szegedi kiállítás
 Aporligeti kiállítás (Lévárdi
 miniszter et., faluvillamosítás alk.)
 Balmazújvárosi kiállítás
 Székesfehérvári Műszaki Hetek kiáll.
 Pécsi kiállítás
 Budapesti Állami Áruházi kiáll.
 Seregélyesi kiállítás
 METESZ kiállítás Székesfehérvár
 Otthon Áruházi kiáll. Budapest

1964 Gyöngyösi kiállítás
Kápolnásnyéki kiállítás
Kecskeméti kiállítás
Szombathelyi kiállítás
SZMT kiállítás Szfvár
Győri kiállítás
Tiszti Klub kiállítás Szfvár
Móri kiállítás
Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV)
VTRGY Napok Kiállítása Szfvár
Alba Regia Napok Ipari és Mezőgazd. Kiáll.
Szegedi kiállítás
Mezőgazdasági Kiállítás Bpest
Otthon Áruházi kiállítás Bpest
VT-RAVILL kiállítás Bpest
Szivárvány Áruházi kiállítás Bpest
VT-KERAVILL kiállítás Bpest
Műszaki Áruházi kiállítás Szfvár

1965 Újpesti Állami Áruház kiállítás
Híradástechnikai Ankét kiállítás Szfvár
Kecskeméti kiállítás
20. Felszabadulási kiállítás Szfvár
MESZÖV-RÁVILL-VTRGY kiállítás
Archiv kiállítás Budapest

Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV)
Mintatermi Kiállítás Budapest
Alba Regia Napok Székesfehérvár
Komlói kiállítás
Szegedi kiállítás
Seregélyesi kiállítás
Pátkai kiállítás
Sárkeresztesi kiállítás
Polgárdi kiállítás
Abai kiállítás
Kecskeméti kiállítás
Ceglédi kiállítás
Mezőkövesdi kiállítás
Szivárvány Áruházi kiállítás Bpest
Műszaki Áruházi Kiállítás Szfvár
Calvin téri Áruház kiáll. Bpest
KERAVILL. OTP-VTRGY kiállítás
Külker.-Belker. mintatermi kiáll. Bpest

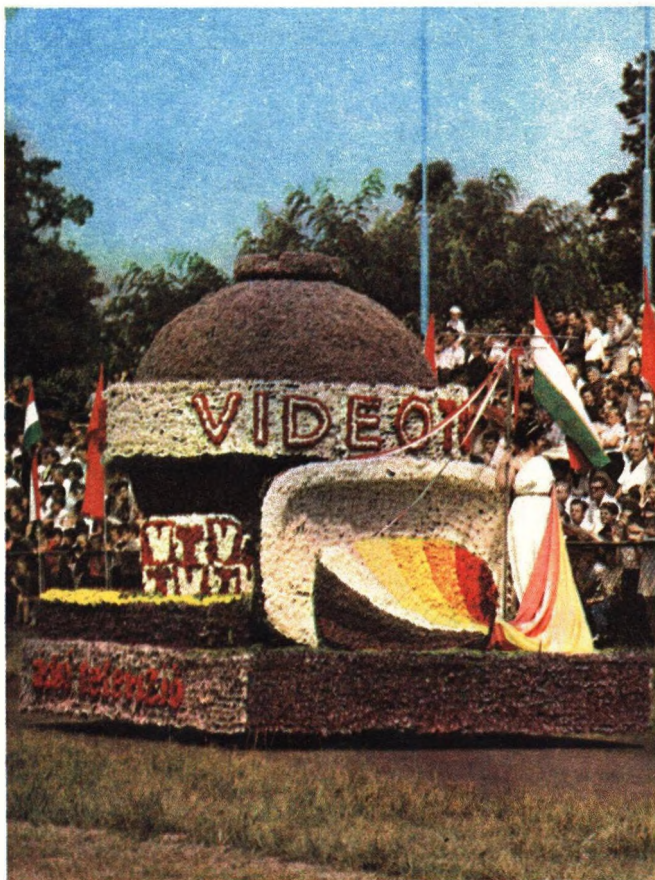
1966 *Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV)*
Pákozdi kiállítás
Dunaújvárosi tavaszi kiállítás
Híradástechnikai ankét kiállítása Szfvár
Veszprémi kiállítás
Lottó Áruházi kiállítás Bpest
Alba Regia Napok
KGM Műanyag Kiállítás
Szfvári Kiskereskedelmi kiállítás
Zalaegerszegi kiállítás
Marcali kiállítás
Közzükségleti cikk Kiállítás Bpest

Szegedi kiállítás
Nagybátonyi kiállítás
Győri kiállítás
Kecskeméti kiállítás
Dunaújvárosi Őszi kiállítás
Nyíregyházi kiállítás
Békéscsabai kiállítás
Székesfehérvári Műszaki Áruházi kiáll.
Csőszi kiállítás
Soponyai kiállítás
RAVILL-VTRGY kiállítás Bpest
Szivárvány Áruházi kiáll. Bpest
TV-rádió sport-játék kiállítás Bpest
GTE titkári értekezleti kiáll. Bpest

1967 *Szolnoki kiállítás*
Sárbogárdi kiállítás
Zámolyi kiállítás
Otthon Áruházi kiáll. Bpest
Szabadbattyáni kiállítás
Bajai kiállítás
Kecskeméti SZÖVOSZ kiállítás
Csomagolástechnikai kiáll. Bpest
RAVILL-VT kiállítás Bpest
Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV)
Alba Regia Napok
Kaposvári kiállítás
Piackutató kiállítás Bpest
Szombathelyi kiállítás
Szegedi kiállítás
Közszükségleti cikk kiállítás Bpest
Kecskeméti szoc. szerződés kiállítás
Egri kiállítás
Pécsi kiállítás
KGM Műanyag kiállítás
Békéscsabai kiállítás
Debreceni kiállítás
Szivárvány Áruházi kiállítás Bpest

- 1968**
- Mezőkövesdi kiállítás*
 - Kecskeméti kiállítás*
 - Füzesabonyi kiállítás*
 - Zalaegerszegi kiállítás*
 - Pesterzsébeti (Csili) kiállítás*
 - Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV)*
 - Szegedi kiállítás*
 - Egri kiállítás*
 - Berettyóújfalui kiállítás (Komádi TV adó)*
 - Budapesti Őszi Vásár*
 - Debreceni Virágkarnevál*
 - Kiskunfélegyházi kiállítás*
 - Móri kiállítás*
 - Kiskőrösi kiállítás*
 - Sárospataki kiállítás*
 - Szivárvány Áruházi kiáll. Bpest*
- 1969**
- Miskolci kiállítás*
 - Ajkai kiállítás*
 - Lotz termi kiállítás Bpest*
 - Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV)*
 - Kalocsai kiállítás*
 - Hajdúszoboszlói kiállítás*
 - Szegedi kiállítás*
 - Debreceni kiállítás*
 - Debreceni Virágkarnevál*
 - Budapesti Őszi Vásár (BÖV)*
 - Kecskeméti kiállítás*
 - Orosházi ÁFÉSZ kiállítás*

1958	1 kiáll.
1959	5 kiáll.
1960	8 kiáll.
1961	5 kiáll.
1962	14 kiáll.
1963	12 kiáll.
1964	18 kiáll.
1965	24 kiáll.
1966	26 kiáll.
1967	23 kiáll.
1968	16 kiáll.
1969	12 kiáll.

12 év alatt össz. 164 kiállítás

Évi átlag cca. 14 kiállítás

Összesítés:

**Díjat nyert
VT-kiállítások
és rendezvények**

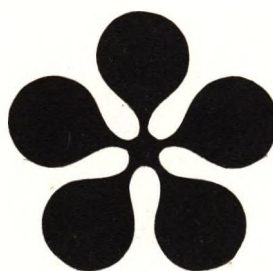
1968 Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás
III. Országos Virágkarnevál

nagydíj
25 000 Ft-os
különdíj

1969 Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás
IV. Országos Virágkarnevál

I. díj
oklevél

1961	<i>Miniszteri dicséret</i>	<i>TB-43 „Kékes” televízió</i>
1964	<i>BNV 1964 díja</i>	<i>Közös szerelvényekből kifejlesztett rádiócsalád</i>
1965	<i>BNV 1965 díja</i>	<i>A KGM „Legszebb Termék” pályázatán I. díjat nyert TC-642 Sztár TV készülék</i> <i>A KGM „Legszebb műanyag termék” pályázatán I. díjat nyert TA-642 Sztár TV előkeret</i> <i>A KGM „Legszebb műanyag termék pályázatán” III. díjat nyert R-4010 „Dallam” rádió műanyag káva</i>
1966	<i>Miniszteri dicséret</i>	<i>A KGM „Legszebb termék” pályázatának terméke, R-5600 sztereó rádiókészülék</i>
	<i>BNV 1966 díja</i>	<i>TE-662 Mona Lisa TV készülék.</i>
	<i>BNV 1966 díja</i>	<i>Közös szerelvényekből kifejlesztett TV-család (Orionnal közösen).</i>
1967	<i>BNV 1967 díja</i>	<i>TA-675 Minivizor TV készülék</i>
1968	<i>BNV 1968 díja</i>	<i>RB-1601 Miniszuper zsebrádió</i>
	<i>BNV 1968 díja</i>	<i>TI-682 Fortuna TV készülék.</i>
1969	<i>BNV 1969 díja</i>	<i>RB-3604 „Lidó” táskarádió</i>

A Budapesti Nemzetközi Vásáron díjat nyert VT-termékek

A gyár irányító és felügyeleti szervei

1944-ig *A Pesti Kereskedelmi Bank részvényesi ülése.*

1945–46 *„exlex” állapot!
A részvényesek már nem tekintették magukénak a
gyárat, az államosítás pedig még nem történt meg.*

1947–1970 közötti időszak

Nehézipari Központ (NIK)

Nehézipari Minisztérium (NIM)

*Kohó- és Gépipari Minisztérium Finommechanikai
Iparigazgatósága (KGM-B II)*

Középgépipari Minisztérium II. Iparigazgatóság

*Kohó- és Gépipari Minisztérium Híradásipari
Igazgatósága (KGM. Hírig.)*

Kohó- és Gépipari Minisztérium (KGM)

1944-ig A részvényesek által kijelölt igazgatók a **buda-pesti Központban**.

Az igazgatók által kijelölt telepvezetők az egyes gyárakban (Magyaróvár, Nagytétény, Budapest, Székesfehérvár).

1945–47-ig Az „Igazoló Bizottság” és a gyár politikai szervei által elfogadott személyek.

1948–51 Az államosított gyár felügyeleti szervei által kinevezett személyek.

Ezen időszak alatt a gyárnak több vezetője is volt, akik hosszabb-rövidebb ideig töltötték be ezt a pozíciót (Békefy, Fáy, Kőszegi, Kámán, Pettermann, Pápista és még mások).

1952 óta Papp István a KGM által kinevezett vezérigazgató.

A VIDEOTON Gyár kiemelt káderei:

Both Vilmos 14. sz. AKÖV igazgatója

Breznyánszky Gyula MSZMP Megyei Bizottság Ipari oszt. munkatársa

Bánki Sándor Szfvári Víz- és Csatorna Műv. igazgatója

Bábik Istvánné MSZBT megyei titkára

Gábor József Szfvári Vízművek főmérnöke

Gonda István Szfvári Járási Tanács elnöke

Kiss László Gépipari Technikum igazgatója

Kántor István VIB elnöke

Krizsó István HM ezredes

Kéri Lászlóné Remix szombathelyi gyárának igazgatója

Kerkay Andorné Országgyűlési képviselő

<i>Kersák Ferenc</i>	<i>MSZMP Megyei Bizottságának titkára</i>
<i>Pesti Imre</i>	<i>Szfvári Vízművek igazgatója</i>
<i>Rideg Géza</i>	<i>SZMT Műv. osztály csop. vez.</i>
<i>Szabó Lajos</i>	<i>Megyei Tanács Műv. o. csop. vez.</i>
<i>Újházi János</i>	<i>Szfvári Finommech. Váll. igazgatója</i>

A vállalat vezetői az 1970. évben

<i>Vezérigazgató</i>	<i>Papp István</i>
<i>Pártbizottság titkára</i>	<i>Lévay András</i>
<i>Szakszerv. Biz. Elnöke</i>	<i>Szokolczay Erzsébet</i>

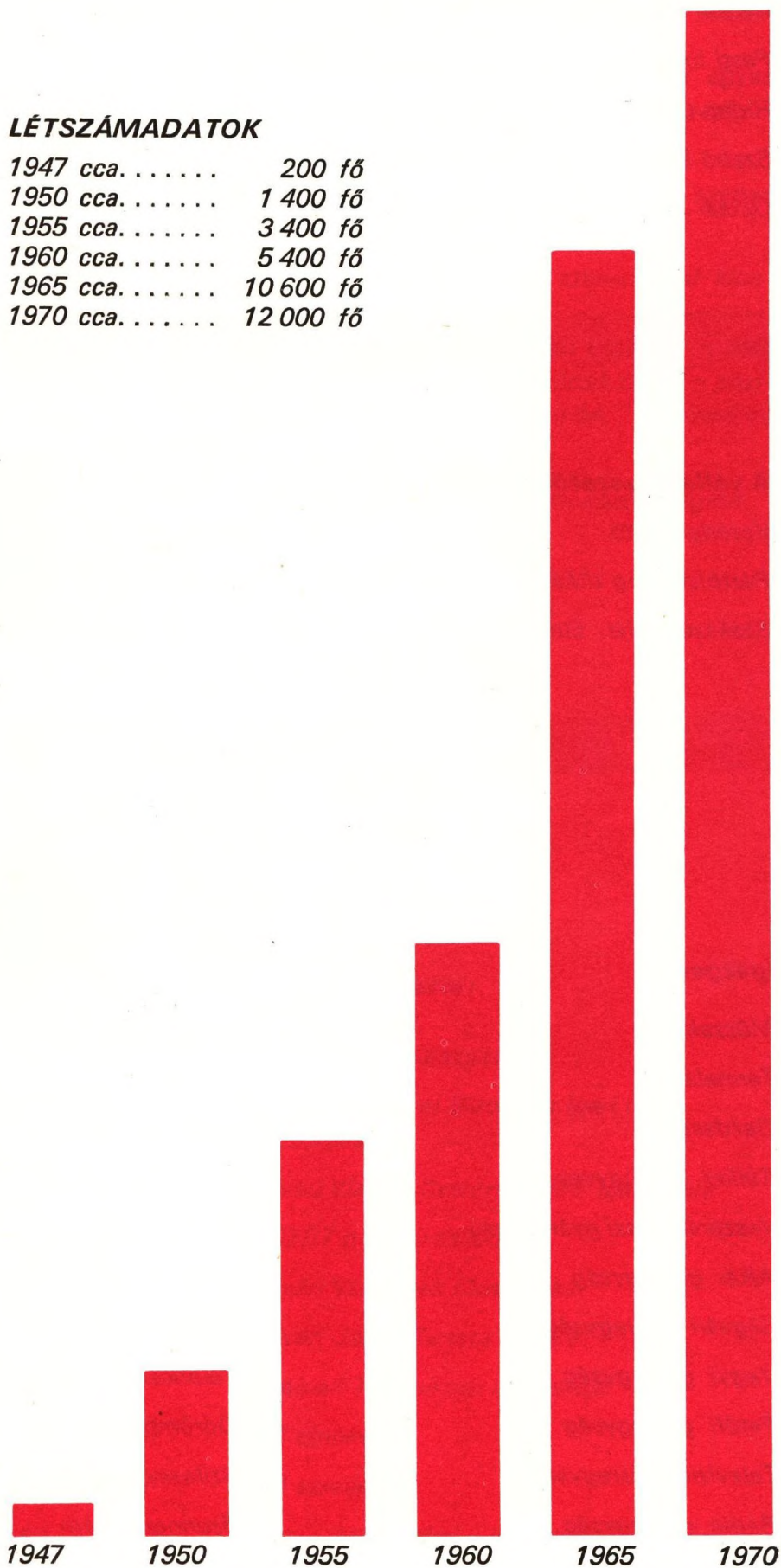

Igazgatók

<i>Műszaki</i>	<i>Demeter Béla</i>
<i>Termelési</i>	<i>Matók Károly</i>
<i>Gazdasági</i>	<i>Marton Zoltán</i>
<i>Külker. RT. ügyvez. ig.</i>	<i>Léderer Sándor</i>
<i>Veszprémfajsi gyáregység</i>	<i>Máté László</i>
<i>Ajkai gyáregység</i>	<i>Kassay János</i>
<i>Ságvári gyáregység</i>	<i>Kiss Károly</i>
<i>Vegyí gyáregység</i>	<i>Velancsics Mihály</i>
<i>Petőfi gyáregység</i>	<i>Dörömbözi Lajos</i>
<i>Televízió gyáregység</i>	<i>Szilassy László</i>
<i>Rádió gyáregység</i>	<i>Brunner István</i>
<i>Sárbogárdi gyáregység</i>	<i>Nagy István</i>

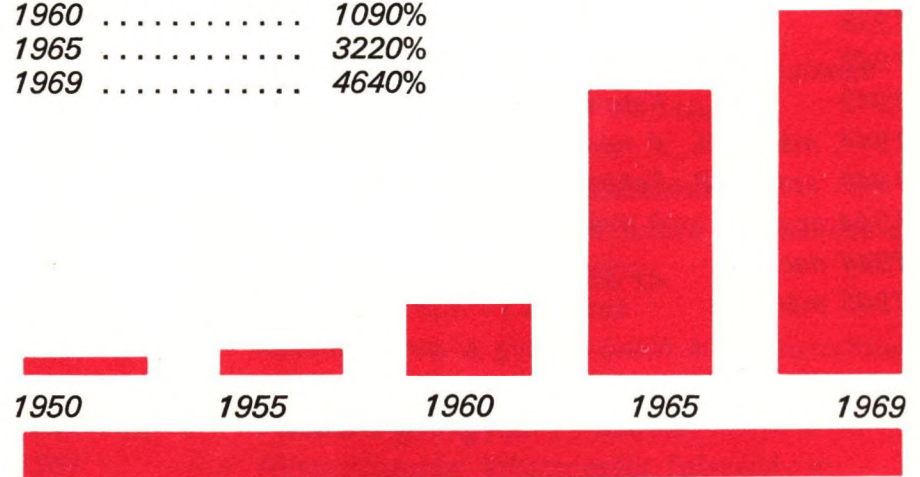
LÉTSZÁMADATOK

1947 cca.	200 fő
1950 cca.	1 400 fő
1955 cca.	3 400 fő
1960 cca.	5 400 fő
1965 cca.	10 600 fő
1970 cca.	12 000 fő

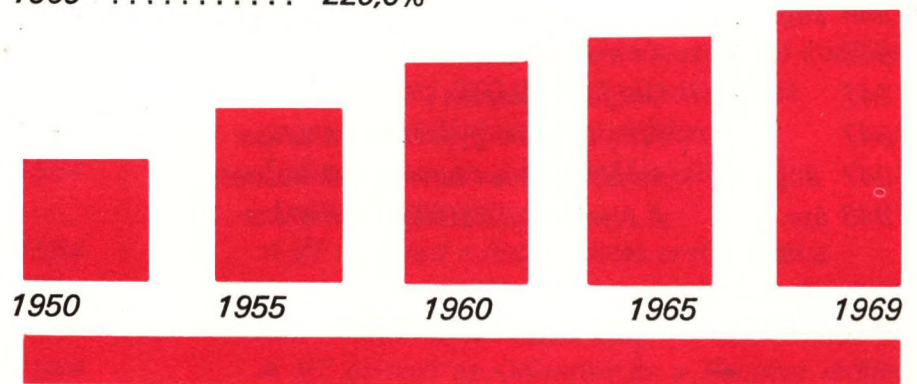
A TERMELÉS FEJLŐDÉSE

1950	100%
1955	264%
1960	1090%
1965	3220%
1969	4640%

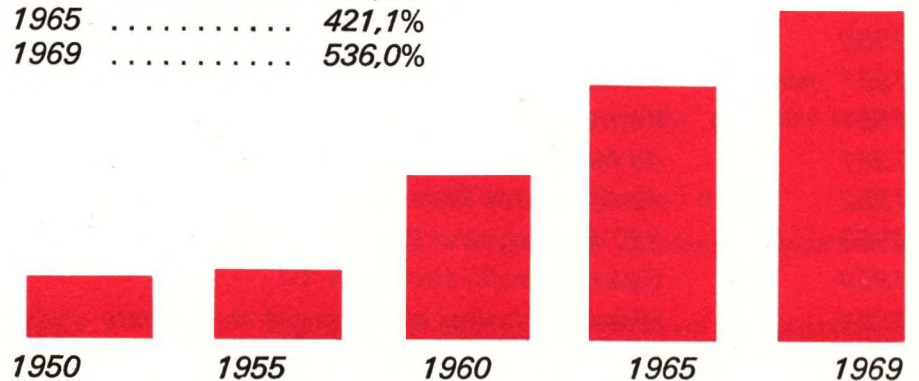
BÉRALAKULÁS

1950	100 %
1955	142,9%
1960	184,8%
1965	206,9%
1969	220,0%

A TERMELÉKENYSÉG FEJLŐDÉSE

1950	100 %
1955	108,9%
1960	272,6%
1965	421,1%
1969	536,0%

1936	<i>A gyártelepítés előzményei</i>
1938	<i>Próbaüzemelés</i>
1939	<i>A gyár területének bővítése</i>
1939	<i>A folyamatos termelés kezdete</i>
1942	<i>A szigorú tél megpróbáltatásai</i>
1942	<i>Katonai parancsok a gyárban</i>
1944. márc. 19.	<i>A németek megszállják a gyárat</i>
1944. szept. 19.	<i>Fehérvár bombázása</i>
1944 nov.	<i>A gyár kitelepítése</i>
1944 dec.–	<i>Az ostrom időszaka</i>
1945 márc.	

1945. március 23. A felszabadulás napja

1945. ápr. 10.	<i>Szovjet segítség az újjáépítéshez</i>
1945. jún. 3.	<i>A Magyar Kommunista Párt székesfehérvári szervezetének újjáépítési kiáltványa</i>
1946. febr.	<i>A Vadásztölténygyári Üzemi Bizottság megalakulása</i>
1946. aug. 1.	<i>A forint megjelenése</i>
1946 aug.	<i>A gépcsarnok fele részben újjáépült</i>
1946	<i>Az első VT napköziotthon megalakulása</i>
1947	<i>Dolgozó létszám 200 fő</i>
1947	<i>Alba Chemia gyár megalakulása</i>
1947. aug. 1.	<i>Az első 3 éves tervidőszak kezdete</i>
1948 ápr.	<i>A Nemzeti Bizottság elismerése</i>

1948. április. A gyár államosítása

1948	<i>Felépül a VT kultúrotthon</i>
1948	<i>Megkezdődik a gyáron belüli szakmunkásképzés</i>
1948	<i>Megalakul a Székesfehérvári Vasas Sport Klub</i>
1949 szept.	<i>A gyár önálló Nemzeti Vállalat lett</i>
1950	<i>A gyár kulturális élete szervezetté válik</i>
1950	<i>Felépül a VT munkásszálló</i>
1951 márc.	<i>Raktár-robbanás</i>
1951	<i>Kormánybiztos a gyárban</i>
1951	<i>45 férőhelyes a VT napköziotthon</i>
1952	<i>Az új korszak kialakulásának kezdete</i>
1953	<i>220 férőhelyes a VT napköziotthon</i>
1954	<i>Gyártási profilváltás</i>
1954	<i>Híradástechnikai alkatrészgyártás kezdete</i>
1955	<i>Rádiógyártás kezdete</i>
1956	<i>Az ellenforradalom időszaka</i>

A gyár történetének időrendi összefoglalója

- 1957 A gyári munkásörtség megalakulása
- 1957 Megalakul a „József Attila VT Kultúrotthon”
- 1957 szept. Felépül a 35 kV-os transzformátor-állomás
- 1958 A budapesti szerviz megalakulása
- 1958 A gyár termékeinek első nyilvános bemutatója
- 1958 Veszprémfajsi Kávagyár alapítása
- 1959 A televíziógyártás kezdete
- 1959 Megalakul a VT munkásakadémia
- 1959 máj. Az első nagyobb arányú önálló VT kiállítás a Budapesti Áruminta Vásáron
- 1960 Az első külföldi VT kiállítás
- 1960 Kezdetét veszi a gyáron belüli általános iskolai oktatás
- 1960 Felépül a gyöngyösi VT-szerviz
- 1961 Névváltoztatás: Villamossági Televízió- és Rádiókészülékek Gyára (VTRGY)
- 1961 Felépül a tatabányai VT szerviz
- 1962 Az ajkai Alkatrész és Szerelvény Gyár alapítása
- 1962 A GELKA hálózat kialakulása
- 1962 A VT Gyár több híradásipari alkatrész gyártásának profilgazdája
- 1962 Spec. rádió gyártása
- 1963 A nyomtatott áramkörök alkalmazásának kezdete
- 1963 Elkészült az 1 000 000 VT rádiókészülék
- 1963 A gyár fennállásának 25 évfordulója
- 1964 Tódor Zsivkov et., a bolgár Minisztertanács elnökének látogatása
- 1964 A VT Gyár lett a rádiógyártás profilgazdája
- 1964 Elkezdődött az azonos főszerelvényekből épülő rádiócsalád típusok gyártása
- 1964 A VT átveszi az Orionton és a Pacsirta rádiók gyártását
- 1964 Az első külföldi VT szerviz megalakulása
- 1964 okt. Megkezdte működését a GAFÓ
- 1965 20 esztendő a felszabadult Magyar Rádió
- 1965 A gyár dolgozóinak létszáma elérte a 10 000 főt
- 1965 Felszabadulásunk 20. évfordulójának demonstratív VT kiállítása
- 1966 A VT kultúrotthon a „Kultúrház” rangjára emelkedett
- 1966 A VT által rendezett híradásipari ankét
- 1966 A Budapesti Nemzetközi Vásáron megjelent a „VT kocka”
- 1967 A Budapesti Nemzetközi Vásáron bemutatkozott az első színes VT gyártmányú televíziókészülék, az „Albacolor”

- 1967 *A Budapesti Nemzetközi Vásáron bemutatkozott a Minivizor televíziókészülék*
- 1967 *Elkészült a 2 500 000.VT termék*
- 1967 *Budapesti Sajtótájékoztató (2 500 000 VT termék)*
- 1967 *Három demonstratív kiállítás (2 500 000 VT termék)*
- 1967 *A televízió által is közvetített VT díszelőadás (2 500 000 VT-termék)*
- 1967 *A VT-TV embléma bevezetése*
1967. aug. 8. *Kádár János et. látogatása*
- 1967 *A Sóstói VT Stadion felavatása*
- 1967 *A VT Ifjúsági Klub megalakulása*
1968. jan. 1. *Hivatalosan életbelépett a gyár új neve: VIDEOTON Rádió és Televízió gyár*
- 1968 *A VIDEOTON név bel- és külföldi megismertetésének éve*
- 1968 *Megalakult a VIDEOTON Sport Klub*
1968. nov. 1. *Elkészült a 2 000 000.VIDEOTON rádiókészülék*
1968. nov. 1. *Fock Jenő et. látogatása (2 000 000 rádió)*
1968. nov. 1. *Elkészült a gyári múzeum és az igazgatósági tanácsterem*
1969. jan. 1. *Megalakult a VIDEOTON Ipari Külkereskedelmi RT*
- 1969 *A VIDEOTON kultúrház a „Művelődési Ház” rangjára emelkedett*
- 1969 júl. *3 milliárd Ft értékű 3 éves szállítási szerződés aláírása a vidéki nagykereskedelem képviselőivel*
- 1969 szept. *1 milliárd Ft értékű 3 éves szállítási szerződés aláírása a budapesti nagykereskedelem képviselőivel*
- 1969 *A kishatármenti árucserforgalmi tárgyalások a csehszlovák, jugoszláv és román kereskedelmi partnerekkel.*

**A gyár nevének
változásai**

1945-ig

**VADÁSZTÖLTÉNY, CSAPPANTYÚ, GYUTACS
ÉS FÉMÁRUGYÁR RT.**

1945–1960-ig

VADÁSZTÖLTÉNYGYÁR (VT Gyár)

1961–1967-ig

**VILLAMOSSÁGI TELEVÍZIÓ ÉS RÁDIÓKÉSZÜLÉKEK
GYÁRA (VTRGY)**

1968-tól

VIDEOTON RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓGYÁR

VIDEOTON

**A gyár
védjegyeinek
változásai**

1945-ig

1945—1959

1960—1962

1963—1966

1967-től

<i>Előszó</i>	3
I. fejezet 1936–1938	
<i>Előzmények</i>	7
<i>Miért épült?</i>	7
<i>Kik építették?</i>	8
<i>Miért Székesfehérváron?</i>	8
<i>A gyárépítés különleges előírásai</i>	9
<i>Kapacitás-növelés</i>	10
II. fejezet 1938–1943	
<i>A termelés megindítása</i>	13
<i>Az első üzemek</i>	13
<i>Az első gépek</i>	13
<i>Egy tél megpróbáltatásai</i>	14
<i>Új épületek</i>	16
<i>Új gépek</i>	16
<i>Katonai parancsnok</i>	17
<i>KÁB- HEK</i>	18
<i>Nemzetiségi munkaerők, munkaszolgálatosok</i> ..	19
<i>Egytálétel</i>	19
III. fejezet 1944–1945	
<i>Német megszállás</i>	23
<i>DAK</i>	23
<i>Légiriadók</i>	25
<i>Decentralizálás</i>	26
<i>Kitelepítés</i>	27
<i>Az ostrom időszaka</i>	27
IV. fejezet 1945–1948	
<i>A gyár lebontásának terve</i>	34
<i>Szovjet segítség</i>	34
<i>Az MKP kiáltványa</i>	35
<i>Az üzemi bizottság megalakulása</i>	36
<i>Az első gyártmányok</i>	36
<i>Bérfizetés természetben</i>	37
<i>A fejlődés időszaka</i>	37
<i>Alba Chemia</i>	39
<i>Az első 3 éves terv</i>	40
V. fejezet 1948–1953	
<i>Az államosítás</i>	45
<i>Szovjet megrendelések</i>	46
<i>Jugoszláv export</i>	46
<i>Kormánybiztos a gyárban</i>	47
<i>Közzükségleti cikkek gyártása</i>	48

VI. fejezet 1954–1962	
<i>Profilváltás</i>	53
<i>Rádiógyártás</i>	54
<i>1956 október, az ellenforradalom ideje</i>	55
<i>Televíziógyártás</i>	56
<i>Kereskedelem, propaganda, vevőszolgálat</i>	58
<i>VTRGY</i>	61
<i>Új gyártelepek</i>	61
<i>Profilgazda</i>	63
<i>Speciális rádiók</i>	64
VII. fejezet 1963–1966	
<i>1 millió rádió</i>	67
<i>25 éves évforduló</i>	68
<i>Bolgár látogatás</i>	69
<i>A VT gyár a rádiógyártás profilgazdája</i>	70
<i>GAFÓ</i>	71
<i>10 000 fő</i>	71
<i>20 éves a felszabadult Magyar Rádió</i>	72
<i>Felszabadulásunk 20 esztendő évfordulója</i> ..	73
<i>Ankét</i>	73
<i>VT-kocka</i>	74
VIII. fejezet 1967–1969	
<i>Színes televízió</i>	77
<i>Minivizor</i>	77
<i>2,5 millió VT-termék</i>	78
<i>Kádár János elvtárs látogatása</i>	81
<i>VT – TV embléma</i>	82
<i>VIDEOTON</i>	82
<i>2 millió rádió</i>	86
<i>Önálló export</i>	88
<i>A VT belkereskedelem új kezdeményezései</i> ...	89
IX. fejezet Szociális helyzet	
<i>Munkavédelem</i>	93
<i>Öltözők, mosdók</i>	94
<i>Étkeztetés</i>	94
<i>Orvosi rendelés</i>	95
<i>Bölcsőde, óvoda</i>	97
<i>Munkásszállás</i>	99
<i>Szociális juttatás</i>	99
<i>Közlekedés</i>	100
<i>Vállalati üdülők</i>	100
X. fejezet Kulturális helyzet, sport	
<i>A leventetthontól a művelődési házig</i>	105
<i>VT Ifjúsági Klub</i>	107

Szakmunkásképzés	108
Könyvtár	109
Sport.....	110

XI. fejezet A jövő...

<i>A jövő fejlődésének útja</i>	115
<i>Gyárfejlesztés</i>	115
<i>Gyártmányfejlesztés</i>	117
<i>Szociális ellátás fejlesztése</i>	118
<i>A „leg”-korszak</i>	120
<i>A gyárvezetés</i>	120
<i>Zárószó</i>	122

Függelék

<i>Az elsők</i>	124
<i>VT-gyártmányok 1946–1959 között</i>	125
<i>Az első 3 éves terv</i>	127
<i>A géppark 1943-ban és 1948-ban</i>	127
<i>Rádiógyártás</i>	129
<i>Televíziógyártás</i>	135
<i>A VT gyár árupropaganda kiállításai</i>	138
<i>Díjat nyert VT kiállítások és rendezvények</i>	145
<i>A Budapesti Nemzetközi Vásáron díjat nyert VT-termékek</i>	146
<i>A gyár irányító és felügyeleti szervei</i>	147
<i>A gyár vezetői</i>	148
<i>A VT gyár kiemelt káderei</i>	148
<i>A vállalat vezetői az 1970. évben</i>	149
<i>Létszámadatok</i>	150
<i>A termelés fejlődése</i>	151
<i>Béralakulás</i>	151
<i>A termelékenység fejlődése</i>	151
<i>A gyár történetének időrendi összefoglalója</i>	152
<i>A gyár nevének változásai</i>	155
<i>A gyár védjegyeinek változásai</i>	156

Székesfehérvár. Romkert

